

BİRİNCİ ULUSLARARASI SOSYAL ve BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU (USBBAS) ÖZET METİNLERİ

1-4 TEMMUZ 2020 / TÜRKİYE

BOOK of ABSTRACTS 1st INTERNATIONAL SOCIAL and HUMANITIES
SCIENCES RESEARCH SYMPOSIUM

1-4 JULY 2020 / TURKEY

EDİTÖR

Doç. Dr.

Musa Yavuz ALPTEKİN

TRABZON - 2020

BİRİNCİ ULUSLARARASI SOSYAL ve BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU (USBBAS) ÖZET METİNLERİ

1-4 TEMMUZ 2020 / TÜRKİYE

BOOK of ABSTRACTS 1st INTERNATIONAL SOCIAL and HUMANITIES
SCIENCES RESEARCH SYMPOSIUM

1-4 JULY 2020 / TURKEY

EDİTÖR

Doç. Dr.

Musa Yavuz ALPTEKİN

TRABZON - 2020

ISBN: 978-605-66130-2-9

YAYIMLANMA TARİHİ: Haziran 2020

**BİRİNCİ ULUSLARARASI SOSYAL ve BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU
(USBBAS) ÖZET METİNLERİ**

ETKİNLİĞİ ORGANİZE EDEN KURUM:

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, EDEBİYAT FAKÜLTESİ, SOSYOLOJİ BÖLÜMÜ

Genel Yayın Yönetmeni: Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN.

Kapak Tasarım: Onur ÖZBEK

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

1. Basım, Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

210 x 297 mm

ISBN: 978-605-66130-2-9

PDF yayın

Yayımlanma adresi:

<https://dokatoksem.com/>

İÇİNDEKİLER

SEMPOZYUM KURULLARI	8
SEMPOZYUM DESTEKÇİLERİ / Sponsors	11
DAVETLİ KONUŞMACILAR.....	12
BİRİNCİ BÖLÜM:	13
İNERDİSİPLİNER ve GENEL SOSYAL BİLİM	13
KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ.....	13
FUTBOL TAKIMI TARAFTARLIĞI İLE İÇ GRUP/DIŞ GRUP ÖZDEŞİMİNİN BELLEKTE UYMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ	14
AVRASYA KÜLTÜRÜNÜN BİÇİMLENME SÜREÇLERİNE KARADENİZ SİYASAL KÜLTÜRÜN ETKİSİ	15
YAŞLILIK RÜŞTÜ: YAŞLI HAKLARININ NÖRMLAŞMASI SÜRECİNDE İLK ADIM	16
ÇİFT MECLİSLİ PARLAMENTOLARIN ORTAYA ÇIKIŞI	17
VE TÜRKİYE’NİN BU KONUDAKİ TECRÜBELERİ.....	17
DÜNYA HAVACILIK SEKTÖRÜNDE ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ: İKİ SINIRLI VZA UYGULAMASI	18
PAMUKKALE DESTİNASYONUNDA TURİZM SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN YEREL HALKIN İLETİŞİM BECERİLERİNİN TURİSTLERCE ALGILANMASI	19
LİMNİ GÖLÜ TABİAT PARKININ REKREASYON POTANSİYELİNİN GÜLEZ YÖNTEMİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	20
DEMİR&ÇELİK VE MOTORLU KARA TAŞITLARI SEKTÖRLERİNDE KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK VE REKABET GÜCÜ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ.....	21
YAPAY BİR GÖSTERGE OLARAK NÜFUS:.....	22
YEREL YÖNETİM POLİTİKALARI BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME	22
SANAL DÜNYA GERÇEKLİĞİ	23
ÖZEL BİR HASTANEDE İÇ MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA.....	24
SÜREÇ KATKI MUHASEBESİNDE FAALİYET ÖLÇÜTLERİNİN KARAR VERMEDE KULLANILMASI VE BİR UYGULAMA.....	25
TÜRKİYE BANKACILIK SEKTÖRÜNDE ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ	26
İBN ZÜR‘A’NIN <i>KİTÂBU’L-KİYÂS Lİ-ARİSTÛTÂLİS EL-HAKÎM</i> ADLI ESERİNDE <i>BİRİNCİ ANALİTİKLER</i> ’E İLİŞKİN BAŞLANGIÇ İLKELERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	27
SON AVRUPA ROMANTİZMİNİN TEMSİLCİLERİNİN (Schopenhauer, Nietzsche ve Scheler) TRAJİK KAVRAMLARI	28

TRABZON'DA FAALİYET GÖSTEREN OTEL İŞLETMELERİNDE UYGULANAN YÖNETİMSEL PAZARLAMA ARAÇLARI	29
RAPE AS AN ONGOING PROBLEM ON TODAY'S WORLD:	30
AN INVESTIGATION OF THE CONCEPT OF RAPE CULTURE.....	30
MARX'IN ON SEKİZ BRUMAİRE ESERİNDEKİ BONAPARTİZM ANALİZİ	31
EKONOMİ İÇİN VERİ BİLİMİNİN ÖNEMİ.....	32
BUSINESS NAMING CHALLENGE IN 21st CENTURY: TURKISH LOCAL NAMES vs. ENGLISHIZED NAMES	33
KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ BAĞLAMINDA ÇİN'DE ORTAYA ÇIKAN ULUSLARARASI LİBERAL ORTAKLIK DÜZENİNE YÖNELİK TEPKİLER	34
TOPLUMSAL SAĞLIK AÇISINDAN SU GÜVENLİĞİ VE EKOLOJİK SOSYAL HİZMET İÇİN ÇIKARIMLAR: DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ.....	35
ULUSLARARASI TİCARETTE TÜRKİYE İLE ÇİN'İN YERİ, EKONOMİK İLİŞKİLERİ VE YENİ İPEK YOLU PROJESİ	37
LEKELENMEME HAKKI VE UNUTULMA HAKKI İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA DİJİTAL BELLEKTEN SİLİNMENİN İMKÂNSIZLIĞI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	38
İKİNCİ BÖLÜM:.....	39
EDEBİYAT KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ	39
ÜÇ ÜLKE BİR MESNEVİ	40
EYÜBZÂDE MEHMED HAYRİ'DEN GERİYE KALAN:	41
<i>İKİ MAZLUMUN NETİCE-İ AHVALİ YAHUD KANLI BİR HAYAT</i>	41
FASİHÎ'NİN DİVÂNINDA YER ALMAYAN BİR NEVRUZİYESİ	42
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:.....	43
EĞİTİM KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ.....	43
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE HAYAT MEMNUNİYETLERİNİN İNCELENMESİ	44
EDUCATION AND INEQUILITY: REPRODUCTION OF INEQUALITY IN HIGHER EDUCATION.....	45
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA FUTBOLUN SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNE ETKİSİ.....	46
KORONA SALGINININ (COVID-19 VİRÜSÜN) TOPLUMSAL ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	47
A COMPARISON OF TEACHERS' AND LEARNERS' METAPHORICAL CONCEPTUALIZATIONS OF EFFECTIVE FEEDBACK.....	49
KTÜ TÜRKÇE ÖĞRETİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN TRABZON ALGISI.....	50
AN EXAMINATION OF EFL LEARNERS' PERCEPTIONS OF RED PEN USE IN TEACHER WRITTEN FEEDBACK.....	51

İRAN KAMU YÖNETİMİNDE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNE BİR DEĞERLEME	52
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:	53
MÜZİK, SANAT ve SANAT TARİHİ KONULU	53
TEBLİĞ ÖZETLERİ.....	53
ACILARIN YOĞURDUĞU SANAT: KADIN	54
GIUSEPPE ARCIMBOLDO ESERLERİNİN	55
ÇAĞIN ÖTESİNDEN KOLAJ TEKNİĞİNE KATKILARI	55
GELENEKSEL BİR EL SANATI: KAZAZİYE SANATININ TRABZON'A VE BÖLGE KADINLARININ SOSYO-EKONOMİK HAYATINA KATKILARI ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ARAŞTIRMA	56
TÜRKİYE'DE YAYINLANMIŞ NEY METOT KİTAPLARI ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ	57
DOĞU KARADENİZ TÜRKÜLERİNDE GÜNDELİK SOSYAL İLİŞKİLERİN TEMSİL VE İFADESİ.....	58
GRAFİK TASARIMDA ARTS AND CRAFTS'IN MAKSİMUM ANLATIMINDAN BAUHAUS'UN MİNİMUM TAVRINA GEÇİŞ SÜRECİ	59
TRABZON KIRSAL YAŞANTISINDA MABEDLERİN SOSYAL HÜVİYETLERİ VE BUNUN ESTETİK YANSIMASI (HAYRAT DEREYURT MAHALLESİ CAMİİ ÖRNEĞİNDE BİR DENEME).....	60
BEŞİNCİ BÖLÜM:	62
TARİH KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ	62
KERVAN YOLU'NDAN TRANSİT TİCARET YOLU'NA İPEK YOLU VE TRABZON.....	63
DÜYUN-U UMUMİYE NEZARETlerinin SINIRLARI: TRABZON MERKEZLİ KARADENİZ SAHİLLERİNDEKİ TUZ TİCARETİ ve HİNTERLANDINDAKİ TUZ ÜRETİMİ	64
TRABZON'UN YÜZYILLIK ÜRÜNLERİ: 1650-1750 ARASI TRABZON'DA YETİŞEN ZİRAİ ÜRÜNLER	65
ALİ CEVVÂD'IN 1888 YILI MALUMATLARINA GÖRE TRABZON VİLAYETİNİN GENEL DURUMUNA BİR BAKIŞ.....	66
TRABZON'DA CENUP TÜRKMENLERİ	67
DOĞU KARADENİZ'İN ANTİK KAVMİ: TZANLAR	68
ROMA EYALET SİKKELERİ İŞİĞİNDA SİNOPE KENTİ TANRIÇALARI	69
KARADENİZ'DE BİZANS İMPARATORLUĞU'NUN SON İZLERİ: TRABZON AYASOFYA KİLİSESİ (HAGİA SOPHİA) RESİM PROGRAMININ BİZANS İKONOĞRAFİSİ BAĞLAMINDA YORUMLANMASI.....	70
ALTINCI BÖLÜM:	71
İLAHİYAT KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ	71
EMİN HİLMİ EFENDİ'NİN MÜNŞEÂT'I VE HZ. PEYGAMBER'E YAZDIĞI ARZİHÂL	72
KARADENİZ HALKININ DİNİ HAYATINA ETKİLERİ BAKIMINDAN HACI FERŞAD EFENDİ.....	73

YEDİNCİ BÖLÜM:	74
GÖÇ KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ	74
GÜRCİSTAN'DAN DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ'NE GERÇEKLEŞEN GÖÇÜN DEĞİŞEN BAĞLAMI VE GÖÇMEN PROFİLLERİ	75
PANDEMİ ve GÖÇ:	76
PANDEMİ SÜRECİNİN GÖÇMENLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	76
İÇ GÖÇÜN MEMLEKETE DİNİ VE TOPLUMSAL YÖNDEN SONUÇLARI	77
DOĞU KARADENİZ'İN MODERN DÖNEM GÖÇ DENEYİMİNDE TOPLUMSAL DEĞİŞİM ODAKLARI ÜZERİNE BİR DERLEME.....	78
SEKİZİNCİ BÖLÜM:	79
SOSYOLOJİ KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ	79
ABD'DE TÜRK DİASPORASINDA DOĞU KARADENİZ KÖKENLİLERDE KİMLİK DUYARLILIĞI	80
POPÜLİZMİ ANLAMAK:	81
AŞIRILIKLAR ÇAĞINDA SİYASAL KÜLTÜR	81
SAKİN ŞEHİR MARKALAŞMASI ARDINDAN ŞAVŞAT'TA YAŞANAN SOSYO-MEKÂNSAL DEĞİŞİMİN ANALİZİ.....	82
TRABZON İLİ KENT KİMLİĞİ VE KÜLTÜRÜNÜN SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEKİ YANSIMALARI: TWITTER ÖRNEĞİ	83
GÜMÜŞHANE'DE AİLE YAPISI.....	84
DOĞU KARADENİZ'DE BOŞANMA SONRASI KADINLARIN YAŞADIĞI SORUNLAR ve BAŞA ÇIKMA YOLLARI: TRABZON ÖRNEĞİ.....	85
POST-MODERN TOPLUMLARDA GÜZELLİK İMAJININ ÜRETİMİ: TRABZON İLİ ÖRNEĞİ	86
KOMŞULARIN GÖZÜYLE DEVLETTEN YOKSULLUK YARDIMI ALAN AİLELERİN DURUMU: TRABZON ÖRNEĞİ	87
GELENEKSELLİKTEN MODERNLİĞE: KADIN BAĞLAMINDA İSLAM'IN MODALAŞMASI: KTÜ ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ	88
DOKUZUNCU BÖLÜM:	89
DOĞU KARADENİZ'DE TOPLUM ve KÜLTÜR	89
KONULU TEBLİĞİ ÖZETLERİ.....	89
SOSYOLOJİK BAĞLAMDA KARADENİZ HALKININ GÜNDELİK YAŞAMI.....	90
OSMANLI ARŞİV BELGELERİNE GÖRE XIX. YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA TRABZON'DA DİNİ VE ETNİK YAPI	91
TEREKE KAYITLARINA GÖRE GİRESUN'DA MADDİ KÜLTÜR UNSURLARI (1859-1920)	92
FEMİNİST COĞRAFYA BAĞLAMINDA ÖYKÜLERDE KARADENİZ KADINI.....	93

DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ HALK HEKİMLİĞİNDE ISIRGAN OTU.....	94
OFLU HOCALAR VE ÜNLERİNİ KAZANMALARINDA ETKİLİ OLAN ÇEVRESEL FAKTÖRLER	95
KÜLTÜRÜMÜZDE FINDIĞIN YERİ VE DOĞU KARADENİZ BÖLGESİNDE FINDIK İLE İLGİLİ SÖZ VARLIĞI	96
TRABZON'DA DİNİ HAYATIN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	97
SOSYO-KÜLTÜREL YAPI VE SUÇ OLGUSU ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ.....	98
DOĞU KARADENİZ'DE YEREL YAŞAM KÜLTÜRÜ VE MEKÂNSAL ETKİLERİ: LAZ KÜLTÜRÜ VE YERLEŞİMLERİ.....	99
KARADENİZ'LE İLGİLİ DİZİLERDE KADINLARIN TEMSİLİ	100

SEMPOZYUM KURULLARI

SEMPOZYUM ONUR KURULU

Prof. Dr. Süleyman BAYKAL (KTÜ Rektörü)
Prof. Dr. Mehmet Emin AŞIKKUTLU (Trabzon Üniv. Rektörü)
Prof. Dr. Kenan İNAN (Avrasya Üniv. Rektörü)
Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ (KTÜ. Rektör Yard.)
Prof. Dr. Mevhibe COŞAR (Ed. Fak. Eski Dekanı)
Prof. Dr. Temel ÖZTÜRK (KTÜ. Ed. Fak. Dekanı)
Prof. Dr. Yusuf SÜRMEK (KTÜ, Sosyal Bil. Ens. Müd.)
Prof. Dr. Metin BERBER (KTÜ, İİBF Dekanı)

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN (Genel Koordinatör)
Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER (Genel Koordinatör Yard.)
Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ (Genel Koordinatör Yard.)
Dr. Öğr. Üy. Serdal FİDAN
Dr. Öğr. Üy. Hüseyin YADİGAROĞLU
Dr. Öğr. Gör. Selim KARYELİOĞLU
Dr. Öğr. Gör. Elif BAŞ

SEMPOZYUM BİLİM KURULU

Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ (KTÜ)
Prof. Dr. Kenan İNAN (Avrasya Üniv.)
Prof. Dr. Temel ÖZTÜRK (KTÜ)
Prof. Dr. A. Mevhibe COŞAR (KTÜ)
Prof. Dr. Alaeddin YALÇINKAYA (KTÜ)
Prof. Dr. Korkut TUNA (İst. Ticaret Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (İst. Üniv.)
Prof. Dr. Valeriy KHAN (University of World Economy and Diplomacy-Uzbekistan)
Prof. Dr. Garifullin Vasil ZAGITOVICH (Kazan Federal University, Tataristan)
Prof. Dr. Mehmet F. GEZGİN (Beykent Üniv.)
Prof. Dr. Nadir SUGUR (Anadolu Üniv.)
Prof. Dr. Veysel BOZKURT (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Nedzma DZANANOVIC (University of Sarajevo, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Musa TAŞDELEN (Sakarya Üniv.)
Prof. Dr. Ruza KARLOVIC (Hırvatistan Polis Koleji Dek. Yard., Hırvatistan)
Prof. Dr. Meki LOBJANIDZE (Open University, Gürcistan)
Prof. Dr. Muhammed Abdulbaki İBRAHİM (Selahaddin Üniversitesi, Irak)
Prof. Dr. Ali ESGİN (İnönü Üniv.)
Prof. Dr. Nedzma DZANANOVIC (University of Sarajevo, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Süleyman ERKAN (KTÜ)
Prof. Dr. Muhidin MULALIC (International University of Sarajevo, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Nuray KARACA (Atatürk Üniv.)

Prof. Dr. Hilmi ZENGİN (KTÜ)
Prof. Dr. Meki LOBJANIDZE (Open University, Gürcistan)
Prof. Dr. Birdoğan BAKİ (KTÜ)
Prof. Emir SULJAGIC (International University of Sarajevo, Bosna Hersek)
Prof. Dr. Mevlüt ÖZBEN (Atatürk Üniv.)
Prof. Dr. Adem KALÇA (KTÜ)
Prof. Dr. Yaşar ERJEM (Mersin Üniv.)
Prof. Dr. Necmeddin ALKAN (KTÜ)
Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUGURLU (Erzurum Teknik Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa Naci KAYAOĞLU (KTÜ)
Prof. Dr. Gözde EMEKLİ (Ege Üniv.)
Prof. Dr. Seyfettin ARTAN (KTÜ)
Prof. Dr. Cengiz YANIKLAR (R.T. E. Üniv.)
Prof. Dr. Mehmet OKUMUŞ (KTÜ)
Prof. Dr. Ülkü ELİUZ (KTÜ)
Prof. Dr. Abdullah AKAT (Trabzon Üniv.)
Prof. Dr. Uğur ÜÇÜNCÜ (KTÜ)
Prof. Dr. Şirin DİLLİ (Giresun Üniv.)
Doç. Dr. Flavia GHANCEA (Ovidius University, Romania)
Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN (Karadeniz Teknik Üniv.)
Doç. Dr. Abbas Varij KAZEMI (Institute of Social and Cultural Studies, Iran)
Doç. Dr. Joanna KUROWKA-PYSZ (WSB University, Poland)
Doç. Dr. Sajjad SATTARI (Tahran University, Iran)
Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER (Karadeniz Teknik Üniv.)
Doç. Dr. Jabir MAMMADLİ (Khazar University, Bakü/Azerbaycan)
Doç. Dr. Rohollah ESLAMI (Firdevs University, İran)
Doç. Dr. Hülya YÜKSEL (Demokrasi Üniv.)
Doç. Dr. Abbas Varij KAZEMI (Institute of Social and Cultural Studies, Iran)
Doç. Dr. Vehbi BAYHAN (İnönü Üniv.)
Doç. Dr. Armağan Öztürk (Artvin Üniv.)
Doç. Dr. Cemaleddin KALAYCIOĞLU (KTÜ)
Doç. Dr. Bülent ŞEN (Kırklareli Üniv.)
Doç. Dr. Lütfi SUNAR (Medeniyet Üniv.)
Doç. Dr. Ahmet FEYZİ (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Hanifi ŞAHİN (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ (KTÜ)
Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ (KTÜ)
Doç. Dr. Ayhan DEVER (Ordu Üniv.)
Doç. Dr. Işık SEZEN (Atatürk Üniv.)
Doç. Dr. Yüksel YILDIRIM (Bakırçay Üniv.)
Doç. Dr. Muammer AK (Gümüşhane Üniv.)
Doç. Dr. Öğr. Üy. Ahmet MAZLUM (Cumhuriyet Üniv.)
Dr. Kalina SOTIROSKA, (International Vision University, Gostivar/Macedonia)
Dr. Katerina MARINAKI (University of Macedonia, Greece)
Dr. Alina ROMANOVSKA (Daugavpils University, Latvia)
Dr. Damir KAPIDZIC (Sarajevo University, Bosnia)
Dr. Immaculada COLOMINA (Carlos Üniversitesi, Madrid/İspanya)
Dr. Noemia Bessa VILELA (University of Portucalense, Portugal)
Dr. Kalina SOTIROSKA, (International Vision University, Gostivar/Macedonia)
Dr. Vladimir STERPU, (Moldova Devlet Üniversitesi, Moldova)

Dr. P. J. Mathew MARTIN, (University of Mumbai, India)
Dr. Emir SULJAGIC (International University of Sarajevo, Bosna Hersek)
Dr. Öğr. Üy. Serdal FİDAN (Karadeniz Teknik Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Savaş TAŞ (Demokrasi Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üy. Hazım Burhan MUSTAFA (Selahaddin Üniversitesi, Irak)
Dr. Öğr. Gör. Selim KARYELİOĞLU (Karadeniz Teknik Üniv.)
Dr. Öğr. Gör. Elif BAŞ (Karadeniz Teknik Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Murat AŞÇI (KTÜ)
Dr. Öğr. Üy. Selin BİTİRİM OKMEYDAN (Ege Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Ali TEKİN (Trabzon Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Abdulkadir YELER (Medeniyet Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Mehmet KOCA (Ordu Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Gökhan ŞAHİN (KTÜ)
Dr. Öğr. Üy. Bekir GÜZEL (R.T.E. Üniv.)
Dr. Öğr. Üy. Adem GÜRLER (Giresun Üniv.)
Öğr. Gör. Veysel USTA (KTÜ)
Öğr. Gör. Hakan SAVAŞ (Avrasya Üniv.)

SEMPOZYUM DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Veysel BOZKURT (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Ayşe CANATAN
Prof. Dr. Mustafa DELİCAN (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. İsmail DOĞAN (Ankara Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Mehmet Fikret GEZGİN (Beykent Üniv.)
Prof. Dr. Aylin GÖRGÜN BARAN (Hacettepe Üniv.)
Prof. Dr. Sedat MURAT (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Enver ÖZKALP (Anadolu Üniv.)
Prof. Dr. Nadir SUGUR (Anadolu Üniv.)
Prof. Dr. Musa TAŞDELEN (Sakarya Üniv.)

SEMPOZYUM HAKEM KURULU

Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN
Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER
Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ
Dr. Öğr. Üy. Serdal FİDAN
Dr. Öğr. Üy. Hüseyin YADIĞAROĞLU
Dr. Öğr. Gör. Selim KARYELİOĞLU
Dr. Öğr. Gör. Elif BAŞ

SEMPOZYUM DESTEKÇİLERİ / SPONSORS

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ / Karadeniz Technical University

TRABZON-ORTAHİSAR BELEDİYESİ / Trabzon-Ortahisar Municipality

TRABZON TİCARET ve SANAYİ ODASI / Trabzon Chamber of Commerce and Industry

DAVETLİ KONUŞMACILAR

DAVETLİ KONUŐMACI: 1

Prof. Dr. H. Musa TAŞDELEN

Sakarya Üniversitesi, Edebiyat Fakóltesi, Sosyoloji Bölümü.

DAVETLİ KONUŐMACI: 2

Prof. Dr. Pelin TAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, Mimarlık Fakóltesi.

DAVETLİ KONUŐMACI: 3

Doç. Dr. Armağan ÖZTÜRK

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Meclis Başkanlığı – Danışman.

BİRİNCİ BÖLÜM:

**İTERDİSİPLİNER VE GENEL SOSYAL BİLİM
KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ**

FUTBOL TAKIMI TARAFTARLIĞI İLE İÇ GRUP/DIŞ GRUP ÖZDEŞİMİNİN BELLEKTE UYMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Dr. Gökhan ŞAHİN

KTÜ Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Bu araştırmada Deese Roediger McDermott (DRM) listeleri kullanılarak kişilerin ortaya koyacağı bellek yanılması üzerinde bellek uyumu etkileri aynı görev içinde incelenmek istenmiştir. Kelime listelerinin kullanılacağı çalışmada, Bellek uyumu etkilerinin incelenmesi için test aşamasında kişilere sunulacak kelime çiftlerinin bazılarının altında bir başkasına ait yanıt bilgileri katılımcılarla paylaşılacaktır. Bu başkasının kim olduğunun (iç grup/dış grup) ve verdiği yanıtın doğruluk oranının deneye katılan kişilerin yanıtları üzerinde nasıl etkiler göstereceği incelenmek istenmiştir. Kişilerin yanıtlarını Hatırlıyorum/Biliyorum şeklinde sınıflamaları sayesinde bellek yanılmasında bellek uyumu etkilerinin tanıma belleğindeki durumu incelenebilecektir. Bilgisini kullanma imkânımız olan diğer kişinin iç grup ya da dış grup üyesi olarak algılanmasının bellek performansımız üzerindeki etkilerini gözlemlemek için grup manipülasyonu futbol takımı taraftarlığı kullanılarak oluşturulacaktır. Çalışmanın ilk aşamasında katılımcılara Spor Taraftarı Özdeşleşme Ölçeği (STÖÖ) uygulanacak, tuttuğu takımla yüksek özdeşleşme gösteren katılımcılarla gerçekleştirilecek ikinci aşamada çağrışım listelerinin kullanıldığı görev ile bellek uyumu etkileri incelenecektir. Futbol takımları olarak Trabzonspor ve Fenerbahçe taraftarlığının kullanılacağı çalışmada, Trabzonspor ile yüksek düzeyde özdeşleşme gösteren kişilerin bir bellek görevinde yanıtlarını görebilecekleri diğer kişi yine aynı takım taraftarı olduğunda ya da rakip takım taraftarı olduğunda onun bilgisine uyum göstermesinin nasıl etkileneceği incelenecektir. Veriler toplanma aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: Bellek uyumu, DRM listeleri, Bellek yanılması, İç/dış grup, Hatırlıyorum/biliyorum

AVRASYA KÜLTÜRÜNÜN BİÇİMLENME SÜREÇLERİNE KARADENİZ SİYASAL KÜLTÜRÜN ETKİSİ

Doç. Dr. Bülent KARA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Kübra İNAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ÖZET

Avrasya ortaya çıktığından günümüze kadar jeokültürel, jeopolitik ve jeostratejik boyutları ile birbirine bağlı üç temayı kendi bağrında şekillendirmiştir. Bu üç temanın oluşmasında Karadeniz olgusunun önemli katkısı bulunmaktadır. Avrasya tüm büyük dinlerin ve kadim felsefelerin ortaya çıktığı dipolar bir yapıdır. Dünyaya hâkim olan ticari faaliyetlerin ve ekonomik üretim ilişkilerinin toplulukları şekillendirdiği dünya adasının kalbidir.

Avrasya sahip olduğu jeopolitik ve jeostratejik konumu nedeniyle tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Avrasya'ya farklı zamanlarda yerleşen toplumların ticari faaliyetleri dinlerinin bölgeye yayılmasının yanında Türk, Çin, Hint, Fars ve Rus kültürlerinin kaynaşması, Avrasya kültürünün zenginliğini ve farklılığını ortaya koymaktadır. Bu büyük medeniyet havzasında farklı toplumların ve devletlerin bir arada yaşaması siyasal ve kültürel etkileşimi de kaçınılmaz kılmıştır. Tarihsel süreçte Avrasya bölgesinde gerçekleşmiş olan toplumsal, ekonomik ve siyasal dinamiklerdeki değişimler kültürel yapının ve siyasal kültürün şekillenmesinde önemli etkenler olmuştur. Bu çalışmada kültür ve siyasal kültür kavramları kuramsal bağlamda analiz edilmiştir. Tarihsel süreçte Avrasya bölgesindeki hakim kültürler incelenerek Avrasya'nın kendine özgü çok kültürlü yapısının biçimlenmesinde siyasal kültürün etkisinin oluşmasında Karadenizin belirleyiciliği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Siyasal Kültür, Avrasya.

YAŞLILIK RÜŞTÜ: YAŞLI HAKLARININ NORMLAŞMASI SÜRECİNDE İLK ADIM

Dr. Hakan KOLÇAK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

ÖZET

İnsan hakları; hukuki, siyasi, toplumsal, kültürel, ahlaki ve dini boyutları olan disiplinlerarası akademik bir alandır. 1945 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Şartının ilk maddesinde BM'ye insan haklarının geliştirilmesi hususunda küresel bir görev verilmektedir. Bu görevin icrası noktasında; kişi hakları, siyasi haklar, ekonomik haklar, kültürel haklar, sosyal haklar, çocuk hakları, kadın hakları ve göçmen hakları üzerine birçok uluslararası sözleşme, BM organları tarafından kabul edilmiştir. Yaşlı hakları üzerine uzun yıllardır çalışmalar yürüten BM, bu alanda küresel düzlemde geçerli olabilecek bir uluslararası antlaşmayı henüz oluşturamamıştır. İnsan Hakları Paris Prensiplerine uygun olarak faaliyette bulunan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, yaşlı haklarının ulusal ve uluslararası alanda normlaşması için güncel çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalara yardımcı olmak adına; ilk etapta atılması gereken adım, hukuki anlamda yaşlı tanımının yapılması gerekliliğidir. Bu adımın atılmasını hedefleyen çalışmamız; hukuki anlamda yaşlılığın tanımlanmasını, yaşlılık rüştü kazanımı üzerinden ifade etmektedir. Çalışmamız; yaşlılık rüştünün belirlenmesinde, Türk Medeni Kanunu'nun medeni rüştü (madde 11-12) oluşturmasında izlemiş olduğu yöntemlerden faydalanmaktadır. Ek olarak, pek çok ülke tarafından siyasi rüştü belirlemek amacıyla kullanılan anayasal yöntemler de bu çalışmada dikkate alınmaktadır. Yaşlı haklarının normlaşması sürecinde önemli bir eksikliğin giderilmesi için katkı sunan bu çalışmaya göre; yaşlılık rüştü üç şekilde kazanılabilir. Yaşa dayalı yaşlılık olarak isimlendirilebilecek ilk yöntemle göre; 65 yaşını dolduran herkes hukuki anlamda yaşlı olarak tanımlanmalıdır. Emekliliğe dayalı yaşlılık olarak nitelendirilebilecek ikinci yöntemle göre; 65 yaşını doldurmamış fakat emekliliğe hak kazanmış kişiler hukuken yaşlı sayılmalıdır. Yargısal yaşlılık olarak ifade edilebilecek son yöntemle göre ise 65 yaşını doldurmamış ve emekliliğe hak kazanamamış kişiler için sağlık sorunları ve sosyal meseleler gibi belirli bazı gerekçeler çerçevesinde yaşlılık statüsü mahkeme kararları neticesinde verilebilir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Hakları, Yaşlı Hakları, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Yaşlılık Rüştü, Normlaşma.

ÇİFT MECLİSLİ PARLAMENTOLARIN ORTAYA ÇIKIŞI VE TÜRKİYE’NİN BU KONUDAKİ TECRÜBELERİ

Doç. Dr. Mehmet Ali ZENGİN
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi
ORCID: 0000-0003-1263-5102

ÖZET

Parlamentoların oluşum sürecine bakıldığında bunun egemenliğin kullanımında mutlak yetki sahibi olan monarklara karşı girişilen mücadelenin bir ürünü olduğu görülmektedir. Buna göre parlamento halkın yönetime ortak olduğu kurumsal yapıyı ifade eder. Bu bakımdan toplumu düzenleyen temel politik kararların alınmasında yönetilenlerin en azından temsilcileri vasıtasıyla sürece müdahil olmaları demokratikleşme hareketlerinin başlangıcı olarak görülmektedir. Bu nedenle parlamentolar anayasal sistemlerin en temel kurumlarıdır. Bununla birlikte parlamentolar tek meclisli ya da iki meclisli olabilmektedir. İkinci meclislerin ortaya çıkışı farklı gerekçelere dayanmaktadır. Örneğin aristokratik ikinci meclislerin ortaya çıkışı İngiltere’de aristokratların, avam sınıfı ile aynı meclis içerisinde bulunmak istememelerinden kaynaklanmaktadır. Lordlar kamarası adı verilen ikinci meclis seçim olmaksızın soyluluk esasına göre oluşturulur. Aristokratlardan oluşan bu ikinci meclislere aristokratik ikinci meclisler denilmektedir. Öte yandan federal devlet biçiminde ikinci meclislerin doğuşu sistemin zorunlu bir unsurudur. Buna göre birinci mecliste halk temsil edilirken ikinci meclislerde eyaletler temsil edilmektedir. Burada ikinci meclisin üyeleri de halk tarafından seçilmektedir. Demokratik ikinci meclis adı verilen ikinci meclisler ise demokratik kaygıların bir ürünü olarak görülmektedir. Demokratik ikinci meclislerin görevi, birinci meclisten çıkan kanun önerilerinin tekrar değerlendirilerek yasama faaliyetinin kalitesinin artırılmasıdır. Ülkemizde ikinci meclisler ilk olarak 1876 Anayasası’nda “Meclisi Ayan” adı ile kurulmuştur. Meclisi Ayan üyeleri Padişah tarafından atanmaktaydı. Sonrasında 1961 Anayasası’nda ise ikinci meclisin adı Senato idi. Senatörler halk tarafından seçiliyordu. Her ne kadar 1961 Anayasası dönemi bakımından olumsuz olarak değerlendirilse de günümüzde Cumhurbaşkanlığı Hükmet Sistemi de dikkate alındığında etkin bir ikinci meclisin demokratik sisteme katkı sağlayabileceği düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Parlamento, Çift Meclis, Anayasa, Demokrasi.

DÜNYA HAVACILIK SEKTÖRÜNDE ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ: İKİ SINIRLI VZA UYGULAMASI

Doç. Dr. Süleyman ÇAKIR
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
İİBF Fakültesi, İşletme Bölümü

ÖZET

Dünya sivil havacılık sektöründe yaşanan yoğun rekabet ortamında ayakta kalmak ve rekabet avantajı sağlamak için havayolu firmaları üretim faktörlerini rasyonel ve etkin kullanmak zorundadır. İşletmelerin etkinlik performansını ölçmek amacıyla literatürde en çok kullanılan yöntemlerden biri de Veri Zarflama Analizi (VZA)'dır. Klasik VZA modelleri organizasyonların etkinliğini sadece iyimser bakış açısından değerlendirmektedir. Geleneksel VZA yöntemleri kötümser bakış açısını dikkate almadığından genel veya bütünsel bir değerlendirme yapmaktan uzaktır. Bu çalışmada tüm karar birimleri için iyimser ve kötümser şeklinde iki etkinlik skoru hesaplayan iki sınırlı VZA modeli (DEA with double frontiers) kullanılarak "Forbes" dergisi tarafından hazırlanan "Global 2000" listesinin 2019 yılı sıralamasında yer alan 21 adet havayolu firmasının etkinliği ölçülmüştür. Uygulamada birbiriyle çelişen iki bakış açısının eşzamanlı olarak dikkate alınması sayesinde karar vericilere daha kapsamlı bir değerlendirme yapma olanağı sunulmuştur. Önerilen VZA modelinin kullanıldığı çalışma sayısının az olması nedeniyle bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, çalışmada kullanılan yöntem etkinlik ölçümü yanında tedarikçi seçimi vb. çok kriterli karar verme problemlerinin çözümünde de kullanılabilecek yararlı bir araçtır.

Anahtar Kelimeler: Etkinlik Ölçümü, İki Sınırlı Veri Zarflama Analizi, Havacılık Sektörü

PAMUKKALE DESTİNASYONUNDA TURİZM SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN YEREL HALKIN İLETİŞİM BECERİLERİNİN TURİSTLERCE ALGILANMASI*

Dr. Seher CEYLAN

Pamukkale Üniversitesi

ÖZET

Turizm, günümüzde geniş kapsamlı bir sektör olarak birçok insanı ve endüstriyi ilgilendirmektedir. Özellikle turizmden gelir sağlayan ülkeler için, turizm faaliyetleri üretim ve istihdamın artmasını sağlamaktadır. Emek yoğun bir sektör olarak turizm, sektörde çalışan yerel halkın ve turistlerin karşılıklı iletişimini öngörmektedir. Bu anlamda turizm sektöründe çalışan yerel halkın iletişim becerilerinin artırılması da önem kazanmaktadır. Turizm sektöründe çalışan yerel halkın turistlerle olan iletişimi ve turistlerin de yerel halkın söz konusu iletişim becerilerine ilişkin algısı oldukça önemlidir. Yapılan çalışmalarda, iletişim becerileri konusundaki eğitimlerin işe yaradığı, bireylerin iletişim becerileri eğitimleri sonrasında iletişim becerilerinin arttığı gözlemlendiği, dolayısıyla iletişim becerilerinin öğrenilebildiği ve geliştirilebildiği tespit edilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, yerel halkın iletişim becerilerinin geliştirilmesi ile turistlerle sağlıklı iletişim kurmalarının sağlanmasının mümkün olduğu ifade edilebilir. İletişim becerilerinin geliştirilebilmesi, yerel halk ile turistler arasındaki iletişimin etkili kurulmasına katkıda bulunacak, bu durum hem yerel halkın hem de turistlerin memnuniyetini arttıracaktır. Bu çalışmanın amacı, yerel halkın iletişim becerileri ile bu becerilerin turistlerce algılanması arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığını belirlemesidir. Çalışmada, yerel halka ve turistlere iletişim becerileri ile ilgili ifadelerden oluşan anket formu uygulanmış ve sonuçlar SPSS programı ile analiz edilmiştir. Anket formuyla elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda, Pamukkale destinasyonunda turizmde çalışan yerel halkın iletişim becerileri ile bu becerilerin turistlerce algılanması arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Çalışmada, yerel halk ile turistler arasındaki iletişimin etkinliğinin artırılması ve bu anlamda turistlerin tatmininin sağlanması ile ilgili öneriler de ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, Turist algısı, Pamukkale

*Bu çalışma, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalında sunulan “Turizm Sektörüne Hizmet Veren Yöre Halkının İletişim Becerileri ve Turistler Tarafından Algılanması: Pamukkale Destinasyonunda Karşılaştırmalı Bir Araştırma” konulu doktora tezinden üretilmiştir.

LİMNİ GÖLÜ TABİAT PARKININ REKREASYON POTANSİYELİNİN GÜLEZ YÖNTEMİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Seda PEKÜNLÜ

Atatürk Üniversitesi

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Işık SEZEN

Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Prof. Dr. Serkan ÖZER

Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü

ÖZET

Rekreasyon yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince kökenli recreatio kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı ise boş zamanları değerlendirme olarak bireylerin ya da toplumsal kümelerin gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinliklerdir. Rekreasyon potansiyeli; alanın sahip olduğu farklı doğal kaynaklarının yanı sıra alana uyumlu olarak yapılan tasarımlarla bu alanların kalitesini artırmıştır. Tabiat Parkları ise bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenmesine uygun tabiat parçaları olarak tanımlanmaktadır.

Bu araştırmanın amacı; Doğu Karadeniz Bölgesi Gümüşhane ili sınırları içinde yer alan rekreasyon değerine sahip olduğu düşünülen Limni Gölü Tabiat Parkı'nın rekreasyon potansiyelinin Gülez Yöntemi ile belirlenmesidir.

Bu araştırmanın sonucunda; Limni Gölü Tabiat Parkı'nın rekreasyon potansiyeli Gülez Yöntemi'ne göre %79 olarak belirlenmiştir. Gülez Yöntemi'ne göre %75'in üzerindeki rekreasyonel potansiyel çok yüksek sınıflandırması içine girmektedir. Bu değer %75'in üstünde olduğu için Limni Gölü Tabiat Parkı çok yüksek orman içi rekreasyon potansiyel değerine sahiptir. Limni Gölü Tabiat Parkı'nın sahip olduğu değerlerin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Limni Gölü Tabiat Parkı, Gülez yöntemi, Rekreasyon Potansiyeli, Gümüşhane.

DEMİR&ÇELİK VE MOTORLU KARA TAŞITLARI SEKTÖRLERİNDE KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK VE REKABET GÜCÜ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Rahmi ÇETİN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

ÖZET

Bu çalışmada, 2000 yılından bu yana Türk imalat sanayinde ağırlığı giderek artan demir&çelik ve motorlu kara taşıtları sektörlerinin karşılaştırmalı üstünlükleri ve uluslar arası rekabet gücünün belirlenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu analizde, 2001-2018 dönemi için, Uluslararası Ticaret Merkezi tarafından (ITC) Harmonize Sınıflandırma Sistemine göre 4 digit seviyesinde hazırlanan demir&çelik ve motorlu kara taşıtları ticaret verileri kullanılmıştır. Bu sektörler ve 4 haneli alt gruplarında Türkiye'nin karşılaştırmalı üstünlük ve rekabet gücüne sahip olup olmadığının belirlenmesi için Balassa indeksi (RCA1) ve Vollrath'ın rekabet gücü indeksi (RCA2) hesaplanmıştır. Analiz sonucunda, Türkiye'nin motorlu kara taşıtlarında hem karşılaştırmalı üstünlük hem de uluslar arası rekabet avantajına sahip olduğu, ancak demir&çelik ürünlerinde sadece karşılaştırmalı üstünlük sahibi olduğu görülmektedir. Yine alt sektörler bakımından yapılan analiz sonucunda, 16 çeşit motorlu kara taşıtları ürünlerinden 3'ünde; 29 çeşit demir&çelik ürünlerinden 4'ünde Türkiye'nin hem karşılaştırmalı üstünlük hem de rekabet gücüne sahip olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Motorlu kara taşıtları, Demir&çelik, Karşılaştırmalı üstünlükler

YAPAY BİR GÖSTERGE OLARAK NÜFUS: YEREL YÖNETİM POLİTİKALARI BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Levent MEMİŞ
Giresun Üniversitesi

Toplumsal yapıyı oluşturan insanın niceliksel varlığı, bir çok durumda (işyerinde çalışan sayısı, sınıftaki öğrenci sayısı gibi) temel ölçüt olarak dikkate alındığı gibi, yerleşim yerlerinin ortaya çıkmasında da öncelikli bir kriter olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda mevcut durumda Türkiye’de, belediyenin kurulmasında 5.000, büyükşehir statüsünün elde edilmesinde 750.000, mahallenin kurulmasında 500 ve köy için ise 2000’nin altında nüfus şartı aranmaktadır. Ayrıca yerleşim yerlerinin sahip oldukları nüfus, merkezi yönetimden kaynak aktarımında ve doğal gaz gibi bazı hizmetlerin sunulmasında önem kazanmaktadır. Fakat bahsi edilen durumlarda nüfusunda tek bir ölçüt olarak dikkate alınması, beraberinde ikametgâh şartıyla birlikte nüfus üzerinden sahte bir durumu da gündeme getirmektedir. Bu durumun en dikkat çeken örneği Ordu Büyükşehir Belediyesi’nin oluşumunda yaşanmıştır. İfade edilenler çerçevesinde çalışmada, genel hatlarıyla kaynak aktarımında ve bazı hizmetlerin sunulmasında nüfusun oluşturduğu yapay gösterge ele alınmaktadır. Detayda ise Giresun ili özelinde, bahsi edilen yapay göstergenin nasıl bir durumu yansıttığı üzerinde durulmaktadır. Çalışmanın sonucunda, yapaylığa yol açan nüfus göstergesini azaltabilecek bazı öneriler getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerleşim, Nüfus, Yapay Gösterge ve Yerel Politikalar.

SANAL DÜNYA GERÇEKLİĞİ

Öğr. Gör. Türkan AYDOĞAN

İstanbul Esenyurt Üniversitesi

ÖZET

Küresel sistem yapısı içerisinde bilgi paylaşımlarının zorunluluğu, ikna ve davranış bilimlerinin teknoloji unsurları ile daha etkili hale gelmesi sosyal medya ve yansımalarını önemli hale getirmiştir.

Davranış unsurlarının oluşum noktasında etkilenilmesi düşünülen hedef kitlenin psikolojik özellikleri, sosyolojik yapıları , tek yönlü, çift yönlü iletişimin, etkileşim kısmını artıracaktır. Haber ağlarının, kitle iletişim araçları ve sosyal medyayı kullanması davranış oluşumu mesajlarının bu kanallardan hedef kitleye ulaşması, sosyal medyanın bir yaşam tarzı mecrasına dönmesine neden olmaktadır. İkna noktaları güven, yalınlık ve yaşanmış tecrübeler üzerine kuruludur. Birey tutum oluştururken gelen kodların, kendi tecrübelerine uyum sağlayıp sağlamadığı ile karar alma eğilimi göstermektedir. Sosyal medya ,kişisel iletişime uygun olarak bir sanal dünya yaratır. Sanal dünyanın çıkış kodlamaları geleneksel yapı, aktarıldığı ve etkileşime sürüldüğü kabul noktası modern hayattır.

Gerbner “Ekme Modeli” çerçevesinde hedef kitlenin sanal dünyayı gerçek olarak algıladığını düşünmektedir. Model sanal dünyanın kabul noktasında “Mış’lı” bir hayat tarzı oluşturmaktadır. Bu yaşam tarzı, demografik yapı çerçevesinde etkilenilmesi düşünülen hedef kitlenin beklentileri doğrultusunda oluşturulur. Ortaya çıkarılan kodlar, davranışları sunulan yaşam tarzı ve kültürü ile kabul edilir hale getirir.

Starbucks kahve alışkanlığı ; modern çalışan ,yoğun , okuyan insan imajı, McDonalds, Burger King ; Amerikan yaşamı, yeme tarzı, anlayışları üründen önce zihinlere sanal dünyada kültürel bir değer olarak yerleştirilir. Dizi ve reklamlardaki karaktere duyulan bağlılık , davranışları ile özdeşim kurmak, bireyin ekme modeli çerçevesinde , kendini sanal dünya içinde yaşadığına inandırması ile gerçekleşir. Davranışlarımız sanal dünya hikayeleri ile oluşur.

Çalışma ekme modeli çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gerbner, ekme modeli, iletişim,

ÖZEL BİR HASTANEDE İÇ MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA

Günel MİKAİLSOY

Sakarya Üniversitesi İşletme Enstitüsü Doktora öğrencisi

ÖZET

Sağlık kurumlarında, Müşteri İlişkileri Yönetimi uygulamalarıyla, hem iç müşteri hem de dış müşteri memnuniyeti sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumlar, memnuniyet düzeyini artırmak için öncelikle çalışanlarını dikkate alarak onların istek ve beklentilerine en iyi şekilde cevap verip, çalışma performansını dolayısıyla da müşteri hizmet performansını artırmış olurlar. Bu bağlamda Sağlık Kurumları iç müşterilerini yani çalışanlarını, kurumlarında tatmin olmalarını sağlayıp onların memnuniyeti artırabilirler.

Bu çalışmada Konya ilindeki özel bir hastanenin iç müşteri politikaları ve bu politikaların hastane çalışanlarının üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırma kapsamında memnuniyet seviyelerini belirlemek amacı ile yüz yüze anket yöntemi uygulanarak veriler toplanmış ve memnuniyet ki-kare önem seviyeleri, frekans analizi ve fark testleri (t testi) analizlerinden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müşteri İlişkileri Yönetimi, Müşteri Memnuniyeti, İç Müşteri Memnuniyeti.

SÜREÇ KATKI MUHASEBESİNDE FAALİYET ÖLÇÜTLERİNİN KARAR VERMEDE KULLANILMASI VE BİR UYGULAMA

Doç. Dr. Mustafa SAVCI

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

İmad BALIOĞLU

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Doktora Öğrencisi

ÖZET

Gelişen teknoloji ve artan rekabet nedeniyle geleneksel maliyet hesaplama yöntemleri, ileri üretim sistemleri karşısında faaliyet maliyetlerinin hesaplanmasında yetersiz kalmaktadır. Karşılaşılan yetersizlikleri ortadan kaldırmak için süreç katkı muhasebesinden yararlanılmaktadır. Çünkü Süreç katkı muhasebesi üretim ve diğer maliyetleri ilgilendiren bir performans ölçütü ve yönetim kararlarını yönlendirme aracıdır. Süreç katkı muhasebesi, performans ölçütü için önemli olup, bir işletmenin faaliyet kalemleri ile ilgili olan ve muhasebe sisteminin konusunu oluşturan faaliyetlerin; işletme politikalarına, hedeflerine ve yasal düzenlemelere odaklanarak faaliyet ölçütleri üzerinden en uygun ve en faydalı kararı vermeyi sağlamaktadır.

Süreç katkı muhasebesinde faaliyet ölçütlerinin doğru karar vermede ne derecede etkin olduğunu ortaya çıkarmak önem kazanmaktadır. Çalışmanın amacı, orta düzey yöneticilerin direkt ilk madde ve malzeme maliyeti optimizasyon kararlarında süreç katkı muhasebesindeki faaliyet ölçütlerinin ne düzeyde etkili olduğunu incelemektir. Söz konusu etkinlik düzeyini ölçmek için kamu ve özel sektöre ait örnek birer işletmede yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi ile veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek karşılaştırılmış ve uygulama sonucunda süreç katkı muhasebesinde faaliyet ölçütlerinin direkt ilk madde ve malzeme giderlerinin optimizasyon kararlarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Süreç Katkı Muhasebesi – Faaliyet Ölçütleri – Karar Verme.

TÜRKİYE BANKACILIK SEKTÖRÜNDE ETKİNLİK ÖLÇÜMÜ

Öğr. Gör. Mustafa ÖZDEMİR

Artvin Çoruh Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı Türkiye bankacılık sektöründe yer alan bankaların yıllık bazda etkinliğinin ölçülmesi ve karşılaştırılmasıdır. Çalışmanın kapsamı, Türkiye’de faaliyette bulunan 3 kamu, 9 özel ve 21 yabancı sermayeli olmak üzere toplam 33 mevduat bankasından oluşmaktadır. Uygulamada, Türkiye Bankalar Birliği’nin yayınladığı 2014-2019 dönemine ait beş yıllık veri seti kullanılmıştır. Yazınsal araştırma sonucu belirlenen ve çalışmada kullanılan girdi değişkenleri; toplam mevduat, çalışan giderleri ve faiz giderlerinden oluşurken çıktı değişkenleri ise faiz gelirleri ve diğer faaliyet gelirleridir.

Uygulamanın ilk aşamasında, bankaların 2014-2019 döneminin Veri Zarflama Analizi (VZA) ile girdi yönlü ölçeğe göre sabit ve değişken getiri varsayımı altında görelî etkinlikleri ölçülmüştür. Çalışmanın ikinci aşamasında 2019 yılının etkin olmayan karar birimleri için iyileştirme oranları hesaplanmıştır.

Çalışmada, Amerika – Türkiye arasında yaşanan ekonomik yaptırımlar ve krizlerinin yer aldığı 2018-2019 dönemine ait verilerin ilk kez kullanılması araştırmanın özgünlüğünü yansıtmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın beş yıllık dönemdeki karşılaştırmalı sonuçlarının ve 2019 yılındaki iyileştirme oranlarının karar vericilere kriz yönetimi konusunda ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Banka, Etkinlik Ölçümü, Veri Zarflama Analizi

**İBN ZÜR‘A’NIN *KİTÂBU’L-KİYÂS Lİ-ARİSTÛTÂLÎS EL-HAKÎM* ADLI
ESERİNDE *BİRİNCİ ANALİTİKLER*’E İLİŞKİN BAŞLANGIÇ
İLKELERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Dr. Ali TEKİN

Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Aristoteles bazı kitaplarının baş kısmına, konuya geçmeden önce daha ziyade kitabın konu ve amacına yönelik açıklamalar yaparak başlamaktadır. Klasik felsefe ve mantık geleneğinde sonraki filozoflar da, Aristoteles’in kitapları üzerine yazdıkları şerhlere, ilgili kitap hakkında bu türden ön bilgiler vererek başlamayı tercih etmişler ve bu bir gelenek halini almıştır. Mantıkçı ve filozof Ebû ‘Alî İsâ bin İshâk İbn Zür‘a (ö. 1008) da Aristoteles’in *Organon* adlı mantık külliyyâtının bölümlerine ilişkin yazdığı şerhlerin baş kısımlarında bu ilkelere yer vermeye çalışmıştır. İbn Zür‘a, Aristoteles’in, akıl yürütme teorisini konu edindiği *Birinci Analitikler* adlı eseri üzerine yazdığı şerhi olan *Kitâbu’l-Kiyâs li-Aristûtâlîs el-Hakîm*’in başına sekiz bab eklemiş ve bu bablarda sekiz başlangıç ilkesine dair yorumlarda bulunmuştur. Filozof –sırasıyla– birinci babda kitabın amacını, ikinci babda kıyasın kısımlarını, üçüncü babda kitabın yararını, dördüncü babda kitabın isimlendirilmesini, beşinci babda kitabın mertebesini, altıncı babda kitabın hangi bilimin dalı olduğunu, yedinci babda kitabın bölümlenmesini ve sekizinci babda kitapta kullanılan öğretim yöntemlerini ele almıştır. Klasik dünyada Yunanca ve Latince şerhlerde olduğu gibi Arapça şerhlerde de gerek İbn Zür‘a öncesi gerek İbn Zür‘a sonrası dönemlerde bu ilkelere dair farklı filozoflar tarafından farklı kitaplarda yorumlar yapıldığı görülmektedir. Bu bildiride İbn Zür‘a’nın *Kitâbu’l-Kiyâs li-Aristûtâlîs el-Hakîm* adlı eserinde ileri sürdüğü bu sekiz başlangıç ilkesine ilişkin görüşleri ortaya konulacak ve Arap-İslam mantık geleceği açısından değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mantık, İbn Zür‘a, *Kitâbu’l-Kiyâs li-Aristûtâlîs el-Hakîm*, Sekiz İlke.

SON AVRUPA ROMANTİZMİNİN TEMSİLCİLERİNİN (Schopenhauer, Nietzsche ve Scheler) TRAJİK KAVRAMLARI

Dr. Cabir MAMMADOV
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
Felsefe Enstitüsü, Hazar Üniversitesi Öğretim Üyesi

ÖZET

Trajedinin tarihi bin yıllarla ölçülse de, estetik kategori olarak trajik o kadar da eskilere dayanmıyor. Bir sanat olarak, trajediye yanaşma hep farklı olmuştur –filozoflardan bazıları trajediyi sanatın zirvesi hesap ederken, bazıları onu hiç bir sanatsal değeri olmayan, gereksiz bir oyun olarak görmüşlerdir. Klasik trajik eserlere zaman zaman ilgi azalsa da, zamanla büyük trajedi yazarları ve trajik eserler ortaya çıkmıştır. Fakat felsefede manzara hiç de öyle değildir. Antik filozofların fikirlerinden sonra uzun zaman trajedi ile ilgili ciddi bir yaklaşıma rastlamak kolay değildir. 18-19. Yüzyıllarda Avrupada olan siyasi, ekonomik değişimler, yeni düzen edebiyatdan da yan geçmiyordu. Edebiyatda yeni akınlar, yeni bakış, yeni düşünce şekilleniyordu. Tabii, tüm yenilikler hiç de uğurlu olmamış, sadece bir kaç adımdan öteye gidememiştir. Fakat en uğurlu akınlardan biri Romantizm olmuştur. Hatta bu gibi akınlar bazen sınırları aşarak, diğer halkların edebiyatında da kendine yer bulmuştur. Edebi bir akın olarak yaranan Romantizmin geleneksel trajedi ile okşar yünlerinin olması filozofların da dikkatini çekmiş, yeniden trajediye felsefi bir yaklaşım için fikir vermiştir.

Bu, bir gerçektir ki, geleneksel trajedi kavramını kökten değiştiren iki filozofdan biri Arthur Schopenhauer, diğeri Nietzsche olmuştur. A.Schopenhauer için kör, anlaşılmaz bir dünya arzusu en büyük başlangıç noktasıdır. Onun bakışına göre, başlangıç noktası, dünyanın ve canlıların varlığına, çoğalmasına ve büyümesine uzanan bir noktadır.

Schopenhauer'ın aksine, Nietzsche trajediyi kader aşkındaki gerçeklik ve neşe korkularının, kaderin gazabının (Amur'un kaderi) ve bu dehşetlerin duygusal kabulünün sanatsal bir biçimi olarak görürdü.

Bir diğeri filozof Max Ferdinand Scheler trajediyi hem sanatta, hem de hayatta bir “fenomen” olarak gördüğü ve bu prizmadan baktığı unutulmamalıdır. Bu nedenle, bu problemin araştırılmasında sanat ve yaşam arasında bir ayırım yapmak yanlıştır.

Anahtar kelimeler: Trajedi, trajedi sorunu, Schopenhauer, Nietzsche, Scheler

TRABZON'DA FAALİYET GÖSTEREN OTEL İŞLETMELERİNDE UYGULANAN YÖNETİMSEL PAZARLAMA ARAÇLARI

Dr. Ceyhun AKYOL

Artvin Çoruh Üniversitesi

Turizm, günümüz küreselleşme hareketlerinden etkilenen endüstrilerin başında gelmektedir. Bu doğrultuda turizm endüstrisinde hizmet veren turizm işletmeleri ve bu işletmelerin en önemli öğelerinden otel işletmeleri, mevcut pazarlama faaliyetlerini etkin ve verimli bir biçimde kullanmaları ve geliştirmeleri, güncel pazarlama faaliyetlerini ise yakından takip etmeli ve tesislerine uygulamalıdır. Bu yaklaşım turizm işletmelerinin yönetim ve organizasyon çalışmalarına olumlu yansıtacak, ayrıca mevcut ve potansiyel yerli ve yabancı ziyaretçilerin artış göstermesine katkıda bulunacaktır. Bu düşüncelerle çalışmanın temel amacı, Trabzon'da faaliyet gösteren otel işletmelerinde uygulanan yönetimsel pazarlama araçlarını işletme yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda belirlemek olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü verilerine göre ilde 50 adet 3, 4 ve 5 yıldızlı turizm işletme belgeli tesis faaliyet göstermektedir. Bu tesislerin 14'ünden, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak veri elde edilmiştir. Toplanan veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Analiz bulgularına göre Trabzon ilinde faaliyet gösteren otel işletmelerinde etkin, verimli ve yaygın bir biçimde kullanılan yönetimsel pazarlama araçlarının sosyal medya pazarlaması, müşteri ilişkileri yönetimi ile doğrudan pazarlama olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otel İşletmeleri, Pazarlama, Trabzon.

RAPE AS AN ONGOING PROBLEM ON TODAY’S WORLD: AN INVESTIGATION OF THE CONCEPT OF RAPE CULTURE

**Uzm. Pınar KURANEL
Şeyma AYATA**

ABSTRACT

This paper will analyze the theory of rape culture because of three reasons. First of all, it is highly attracting since it helps the understanding of sociological explanation of rape and rape culture and also patriarchal roots of rape in the society. Secondly, understanding rape culture and realizing this concept in daily life is very important for the ones who claimed to be feminists since some points are often neglected even by them. This study will analyze and answer two main questions.

First, it will answer the question “What is rape?” and explain the history of rape from ancient to modern times while examining the theory of rape with the philosophical perspective. This part is very important for the rest of study since the emergence of rape culture is very late compare to the existence of rape which has been happening for centuries.

Second question will be more detailed than the first one since it constitutes the main part of this study. In this part, the question “What is rape culture?” will be directed and it will be explained in many aspects. First of all, the history and origins of the rape culture will be explained. In order to understand the emergence of this theory, the second wave feminism, which was emerged in the 1970s, will be explained briefly. Secondly, myths of rape and the significant ideas that helped to bring awareness and attention to these myths will be underlined. Thirdly, the causes of rape culture with the political, economic and historical perspectives are going to analyzed. In this part, this study also will include the effects of rape culture in both women and men and the stories of rape victims and how they were suppressed not only by their rapists but also by the legal, medical and helping professionals. Fourthly and finally, how awareness can be raised and how to combat with this culture will be questioned. In addition to that, the new theory of rape is going to be analyzed and explained.

All in all, this study will contribute to the feminist studies and theories by analyzing and investigating the concept of rape culture from different points while explaining the history of rape.

Keywords: rape culture, feminist theories, women’s studies.

MARX'IN ON SEKİZ BRUMAİRE ESERİNDEKİ BONAPARTİZM ANALİZİ

CANSEL DÖNMEZ

ÖZET

Devrimler tarihinde en önemli örnek olarak bilinen Fransa, siyasal literatüre pek çok kavram katmış, armağan etmiştir. Marksist düşünürler arasında çeşitli birçok tartışmalara konu olan Bonapartizm kavramı da bunlardan biridir. Politik literatürde ifade ettiği anlamıyla Bonapartizmi, kısaca, burjuva devletin olağanüstü biçimlerinden biri olarak tanımlayabiliriz. Ne var ki Bonapartizm kavramı gerçek ifadesini, ancak ve ancak, tarihsel gelişme çizgisi içinde büründüğü somutluklar temelinde bulacaktır.

Siyasal literatürde Marx'ın bonapartizm analizi çok kıymetli bir konuma sahiptir bu sebeple On Sekiz Brumaire çözümlenmeleri ve incelemeleri bu analizi anlamak konusunda aydınlatıcı görevi üstlenir. Marx, Fransa'da amca ve yeğen Bonaparte'ların hükümet darbeleri ile birlikte kurulan olağanüstü devlet biçiminin özelliklerini incelediği On Sekiz Brumaire'i adlı eserinde, politik bir kavram olarak bonapartizmi zengin bir içerikle yeniden oluşturur. Bonapartist düzeni anlamak için Fransa'daki tarihsel sürece basitçe bakmak gerekir. Marx On Sekiz Brumaire'i eserinde; 1848 devrimlerinden sonra Louis Bonaparte'ın iktidara gelişini ve daha sonra ülkede siyasi durumlardan kaynaklanan bir boşlukta Bonaparte'ın kendini diktatör ilan etmesiyle devam eden süreçleri ve bu süreçler boyunca o dönemin Fransa'sının siyasi, ekonomik, toplumsal çözümlenmelerini yapmıştır. Marx'ın bonapartizm incelemesi, yalnızca Fransa'da yaşanan bonapartizm gerçeğini değil, burjuvazinin tüm olağanüstü yönetim biçimlerini aydınlatacak bir derinliğe sahiptir. Bu sayede Marx'ın bonapartizm analizinin ışığında Türkiye'de ve dünyadaki bonapartizm örneklerinin varlığı ve süreçlerini incelemek daha da kolaylaşmıştır. Bu incelemeler doğrultusunda bonapartizm ile 21.yüzyıl siyasi ideolojileri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konmuştur. Bu bağlamda kabaca bakıldığında çalışmanın amacı da Marx'ın Louis Bonaparte'ın On Sekiz Brumaire'i eserindeki bonapartizm analizini araştırmak, günümüz siyasetindeki yerini kavramak ve Marx'ın bonapartizm incelemesini argümanlarıyla birlikte sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Bonapartizm, Marksizm, Burjuvazi

EKONOMİ İÇİN VERİ BİLİMİNİN ÖNEMİ

Gürcan AYGÜN

Doktora Öğrencisi

Ankara HBV Üniversitesi – Siemens AŞ

Betül AYGÜN

Doktor Öğretim Üyesi

İzmir Demokrasi Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde veri bilimi (data science) giderek önemini artıran bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Veri bilimi sadece teknolojide değil ekonomide, eğitimde, sağlıkta, sosyolojide, hatta dilbiliminde dahi kullanılan bir bilim haline gelmiştir. Teknolojik gelişmelerin yardımıyla her geçen gün artan dijital data doğru incelenmesi durumunda bugüne dair gerçekleri anlayıp geleceğe dair birçok öngörünün yapılabilmesine olanak tanır. Ekonomistler teorilerini ispatlamak için artık çok fazla olan verilerden birçok farklı analiz yöntemi kullanarak faydalanmaktadır. Bu veriler ekonomistlerin, bilgisayar bilimcilerinin ve istatistikçilerin birlikte çalışması neticesinde ekonomistler için faydalı modeller içeren soruların nedensel doğasını ve verilerin zenginliğini kullanarak daha doğru sonuçları ortaya çıkaran bilgisayar programlarına dönüşebilmektedir.

Teknolojik gelişmelerin uygulanması ekonomi gibi eski yöntemlere ve var olan teorilere bağlı olan bir alan için çok uzak gibi dursa da aslında veri biliminin ekonominin hem teorik altyapısını destekleyecek hem de ekonomik öngörülerin daha doğru sonuçlar doğurmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle ekonomi alanındaki veri bilimcilerinin uzman azlığı aslında hala ekonominin zor öngörülebilir bir alan olmasını devam ettirmektedir. Veri bilimindeki temel incelikleri bilmek artık iyi bir ekonomist için vazgeçilmez bir beceri haline gelmektedir. Modern bir veri bilimci ekonomist temel matematik ve istatistik bilen, programlama ve veri tabanına hâkim olup elde ettiği verileri aktarabilmek içinse iletişim ve görselleştirme yeteneklerine sahip olmalıdır.

Bu çalışmanın amacı veri biliminin ve makine öğrenmesinin ekonomi alanındaki önemini tanımlamaktır. Şu ana kadar ekonomi alanında Türkiye de veri bilimini kullanan çalışmalar ve uygulamalar incelenip, yeni yapay zekâ tekniklerinin ekonomik veriler üzerinde hangi konularda ne kadar katkıda bulunabileceği kavramsal olarak anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomide Veri Bilimi, İktisatta makine öğrenmesi yöntemleri, Modern Ekonomist

BUSINESS NAMING CHALLENGE IN 21st CENTURY: TURKISH LOCAL NAMES vs. ENGLISHIZED NAMES

Dr. Raşide DAĞ AKBAŞ

Karadeniz Technical University

ABSTRACT

Worldwide supremacy of English language has manifested itself in every facets of life from art to business. Brand names, window displays, billboards and advertisements are among the basic manifestations of English language dominance in business context. As an encompassing sign of English language, business naming practice in a Turkish local context is taken into consideration in the current study. It has been observed that while many owners tend to prefer English or Englishized Turkish names for their business, several of them seem to resist this tendency by preferring original Turkish local names. The study aims to reveal and compare the reasons behind the business naming preferences of these two parties (those who prefer foreign names and who prefer local names) by focusing on university district of a city, a touristic spot located on north-eastern part of Turkey. To this end, the study employs observations, field notes, and interviews as data collection instruments. The findings will be discussed at the conference session.

Keywords: Sociolinguistic, Linguistic landscape, Linguistic Imperialism, English, Naming.

KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ BAĞLAMINDA ÇİN'DE ORTAYA ÇIKAN ULUSLARARASI LİBERAL ORTAKLIK DÜZENİNE YÖNELİK TEPKİLER

Bedri ŞAHİN

Doktora Öğrencisi, Beykent Üniversitesi,
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

ÖZET

Gerek sınır komşuları gerekse de Batılı ülkeleri açısından, kazandığı siyasi ve ekonomik güç ile yükselişe geçen Çin'in, geleceğin dünyası için ne anlam taşıyacağı hususunda endişe duydukları, Çin'in ABD ile aynı egemen dünya gücü haline geleceği korkusuna kapıldıkları bir gerçektir. Mevcut uluslararası sistem, ABD tarafından desteklenen ve korunan liberal bir hegemonik düzen olarak tanımlanmaktadır. İdeal olan, uluslararası ilişkilerin açıklık, çok taraflılık, insan hakları, demokrasi, piyasa ekonomisi, ekonomik ve güvenlik işbirliği gibi liberal nitelikleri yansıtmasıdır. Bu düzen, hegemonik veya tek kutupludur çünkü yegâne baskın devlet olan, kendi dünya vizyonuna göre net kurallar ve hiyerarşik bir düzen belirleyen ABD tarafından korunmaktadır. Bununla birlikte, bu mevcut sistemin yeniden tasarlanması için baskılar da her geçen yıl artmaktadır. Asya'dan Avrupa'ya uzanan karayolu nakliye altyapısı (yol) ile deniz taşımacılığı şeritlerinin (kuşak) koordinasyonunu Çin liderliğindeki bir mega altyapı projesi olan Kuşak ve Yol Girişimi (*Belt and Road Initiative-BRI*) gibi uluslararası toplu eylem projeleri, küresel gündem belirleme eksenini Washington'dan Pekin'e doğru kaydırmaktadır. Bu durumda, siyaset ve ekonomi bilimciler liberal hegemonik düzenin yakın gelecekte yüzleşebileceği kaderi üzerine yoğun bir tartışmaya başlamıştır. Çin, mevcut uluslararası düzenin yerine hangi alternatifi inşa etmeye uğraşmaktadır? ABD ve Rusya'nın değişen bu uluslararası sisteme yönelik tepkileri nasıl olacaktır? Bu bildirinin amacı, Çin'in mevcut sisteme çok benzeyen ancak çok kutupluluk, egemenlik ve içişlerine karışmamaya daha fazla önem veren uluslararası bir düzen kurmaya çalıştığı görüşü ve Rusya ve ABD'nin Çin'in Avrasya'daki varlığına verdikleri tepkiler bağlamında bu iki temel soruya yanıtlar bulmaktır.

Anahtar Kelimeler: Kuşak ve Yol Girişimi, Çin, Uluslararası Liberal Ortaklık.

TOPLUMSAL SAĞLIK AÇISINDAN SU GÜVENLİĞİ VE EKOLOJİK SOSYAL HİZMET İÇİN ÇIKARIMLAR: DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Dr. Ozan SELÇUK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

ÖZET

Suyun, yaşamın devamlılığı için ne derece önemli olduğunun farkındayızdır. “Su hayattır!” atasözü suyun biyolojik olarak ne kadar gerekli olduğunu ve alternatifinin olmadığını ortaya koymaktadır. Birleşmiş Milletlerin 2015 yılında “Sürdürülebilir Gelişme İçin 2030 Gündemi” kapsamında kabul edilen 17 hedeften bir tanesi de temiz suya erişime adanmıştır. Her üç kişiden birinin temiz içme suyuna erişimi olmadığı bir dünyada su sosyal, ekonomik, kültürel, tinsel ve ekolojik boyutlarda yaşamımızı doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla iklim değişikliği nedeniyle su kaynaklarının yönetimi konusu bulunduğumuz yüzyılın odaklanması gereken konuları başında gelmektedir.

Doğu Karadeniz Bölgesi su kaynakları açısından Türkiye’deki diğer bölgelere nazaran oldukça zengindir. Ancak unutulmamalıdır ki su kaynakları sınırsız değildir. PRECIS Bölgesel İklim Modeli kullanılarak yapılan 2030 projeksiyonuna göre bölgede yağış miktarının artacağı ve heyelan riskinin de buna bağlı olarak yükseleceği ifade edilmektedir. Bu da iklim değişikliğinin bölgedeki su kaynaklarının varlığını tehdit edeceği anlamına gelmektedir. Dahası toprağın aşırı yıkanmasıyla birlikte verimli toprak kaybının artacağı beklenmektedir. Gelecek yıllarda yaşanması beklenen su sıkıntısı karşısında iklim değişikliği ile uyumlu su yönetiminin ve güvenliğinin sağlanması hususunda yeni araştırmaların geliştirilmesi, eğitim seferberliğinin başlatılması ve bilinçli farkındalığın arttırılarak bu konuda toplumun güçlendirilmesi alınması gereken önlemlerden bazılarıdır.

Çok disiplinli bakış açısıyla ele alınan su güvenliği konusu bu çalışmada eko-sosyal hizmet perspektifinde irdelenmektedir. Sosyal hizmet disiplininin son dönemlerde hızla gelişen alanlarından biri olan eko-sosyal hizmet ekosistemdeki yaşantımız ve refahımız ile kaynakların adil ve sürdürülebilir kullanımı arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bu bakış açısıyla ekosistemimizdeki sosyal problemlere neden olan sosyal yapıları irdeleyen bu alanda sosyo-ekonomik ve politik yapılar odak noktadadır. Bu çalışmamızın odak noktasını da oluşturan yeşil sosyal hizmet, eko-sosyal hizmet alanının çok disiplinli alt çalışma alanlarından biri olup doğa ile insan arasındaki ilişkileri temel alır. İklim değişikliği, çevresel bozunma gibi insan popülasyonu üzerinde olumsuz etkilere neden olan çevresel problemlere çevresel adalet bakışıyla bakılması önemlidir.

Buradan hareketle bu çalışmada Doğu Karadeniz Bölgesi için yakın gelecekte önemli bir sorun haline gelecek su sıkıntısının ekolojik sosyal hizmet bakışıyla irdelenmesi amaçlanmaktadır. Sosyal hizmet, sosyal programların yönetildiği, müracaatçı ile kaynakların bir araya getirildiği bir alandan çok daha fazlasıdır. Sosyal hizmetin bir amacı da insanları toplum refahı için bir araya getirerek toplumsal değişimi yaratmaktır. Sosyal hizmet uzmanlarının makro düzeyde görev ve sorumlulukları arasında insani yardım ve danışmanlık hizmeti sağlama da bulunmaktadır. Önümüzdeki on yıllarda yaşanması

beklenen su sıkıntısı karşısında önleme, yaşanabilecek afetler karşısında gereksinimlerin belirlenmesi, buna yönelik sosyal politika geliştirme süreçlerine katılımı ve yardıma ihtiyaç duyanların gereksinimlerinin karşılanması sosyal hizmet uzmanlarının diğer sorumlulukları arasındadır. Sosyal hizmet mesleği, su sıkıntısı gibi yaşanabilecek çevresel felaketlerin insanların iyilik halleri üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik önemli roller oynamalıdır. Çağdaş sosyal hizmet ilkeleri gereği bu alan sadece mikro uygulamalara indirgenmemeli aksine makro uygulamaların ayrılmaz bir parçası olarak faaliyet göstermelidir. Bu çalışmada ayrıca sosyal hizmetin makro düzeyde uygulama alanı olan toplumla çalışma yöntemiyle ekosistemimiz için uzun süreli ve etkin bir değişim için öneriler sunmak amaçlanmaktadır. Bu amaç, Birleşmiş Milletler Kalkınma Amaçları'ndan gelecek nesiller dahil olmak üzere insanı ve gezegeni korumak, su kaynaklarını korumak amaçlarıyla da uyumluluk göstermektedir.

Çok çeşitli sosyal ve çevresel problemleri anlamada suya yönelik bakış açısı toplum temelli çalışmalar için de önemli ipuçları sunmaktadır. Benzer şekilde ekolojik sosyal hizmet de sosyal problemlere eleştirel yaklaşarak eko-sosyal paradigma ile sorunları ele almaktadır. Sosyal ve ekolojik adaletsizliklere yol açan sorunları eleştirel bir şekilde sorgular. Bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı su güvenliğinin toplumsal sağlığa etkileri ve sosyal hizmetin bu bağlamdaki katkıları Doğu Karadeniz Bölgesi özelinde ele alınarak hidro-sosyal döngü bakış açısıyla irdelenecektir.

Anahtar kelimeler: su güvenliği, hidro-sosyal döngü, ekolojik sosyal hizmet, toplumsal sağlık, Doğu Karadeniz.

ULUSLARARASI TİCARETTE TÜRKİYE İLE ÇİN'İN YERİ, EKONOMİK İLİŞKİLERİ VE YENİ İPEK YOLU PROJESİ

Bedri ŞAHİN

Doktora Öğrencisi, Beykent Üniversitesi,
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

ÖZET

Soğuk Savaş döneminden sonra kurulan yeni dünya düzeni içinde bu bölge içinde kapalı kalan ülkeler dünya ile bütünleşme sürecine girmişlerdir. Çin dünyanın ucuz üretim üssü niteliği taşıyan ihraç mallarını dünya piyasasına iletmek amacıyla Orta Asya devletleri dünya ile iletişime geçmek için bir arayışa girmişlerdir. Böylece teknolojinin iletişim bakımından sınırları ortadan kaldırdığı bir dönemde ipek yolu dünyanın yeniden gündemine gelmiş durumdadır. Tarihi devirler içinde önemli görevler üstlenmiş ipek yolu, bugün de aynı derecede ve farklı biçimlerde görevler üstlenebilecek gibi görünmektedir. Kültürler arası etkileşim ve küreselleşme bakımından yeni ortaya çıkan bu durum irdelenmeye değer bir nitelik taşımaktadır. Birçok ülkenin tarihi İpek Yolu'ndaki yüzlerce yıl öncesi ilişkiler Yeni İpek Yolu Projesi ile canlandırılmaya çalışılmaktadır. Tarihi İpek Yolu'nun olduğu gibi Yeni İpek Yolu Projesi'nin de en önemli merkezlerinden biri niteliğini taşıyan Türkiye'nin Çin'in ortaya koyduğu bu yeni projede de önemli bir unsur olacağı tahmin edilmektedir. Projenin hayata geçirilmesiyle anahtar ülke konumundaki ülkeden biri olacak Türkiye, Çin'i en fazla destekleyen ve projeye katılmak için en çok istekli olan ülkelerin başında gelmektedir. Doğu ile Batı arasındaki güzergâhın yeniden canlanmasını önemseyen Türkiye, projenin hayata geçirilmesiyle Güney Asya piyasasına daha kolay ulaşma imkânını yakalayacaktır. Bu çalışmada; 2013 yılında Çin devlet başkanı Xi Jinping'in ilk kez Kazakistan'da; "tek yol, tek kuşak" (one belt, one road) sloganıyla ileri sürdüğü ve o tarihten itibaren Pekin'in en önemli dış stratejik ve politik hedeflerinden biri haline gelmiş olan Yeni İpek Yolu Projesi'nin Türkiye ve Çin ilişkilerindeki yerini belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Yeni İpek Yolu Projesi, Kültürlerarası Etkileşim, Küreselleşme.

LEKELENMEME HAKKI VE UNUTULMA HAKKI İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA DİJİTAL BELLEKTEN SİLİNMENİN İMKÂNSIZLIĞI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Ülhak ÇİMEN
Atatürk Üniversitesi
İletişim Fakültesi

ÖZET

İletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin insanların hayatlarını kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Ancak bu teknolojilerin insan yaşamında bazı problemleri de beraberinde getirdiği göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital ortamda çeşitli arama motorları kullanılarak şahısların isimleri veya konu başlıklarıyla araştırmalar yapılabilmektedir. Araştırma sonucunda konu veya şahıslar ile alakalı bütün içeriklere erişilebilmektedir. Teknolojik gelişmeler (büyük veri, fonksiyonel sorgu, web 3 gibi) kişiler hakkında ayrıntılı bilgilere kısa sürede ulaşılabilmesine olanak sağlamaktadır.

Basın, bazı kişi ve meslek gruplarına diğer kişi ve meslek gruplarından daha fazla ilgi göstermektedir. Emniyet teşkilatı bu meslek gruplarının önemlilerindedir. Özellikle de polislerle ilgili adli konular ilgi duyulan konuların başında gelmektedir. Özellikle polis ölümleri söz konusu olduğunda basın bu adli konularla fazlasıyla ilgilenmektedir. Polis ölümlerinde kişi şehit olarak haberleştirilebildiği gibi kişinin intihar ettiği yönünde haberler de yayımlanabilmektedir.

İnternet haberleri; sadece kişinin isminin, değerlerinin, mahremiyetinin, itibarının, onur ve saygınlığın, şeref ve haysiyetinin vb. lekelenmesine yol açmamakta aynı zamanda kişinin ailesinin, akrabalarının ve yakınlarının da damgalanmasına neden olmaktadır. Kişilerin isimlerinin internet sayfalarında hukuki süreç beklenilmeden verilmesi, yanlış yerlerde kullanılması ve konuların gerçek dışı şekilde haberleştirilmesi kişileri geri döndürülemez şekilde lekelemektedir.

Lekelenmeme hakkının soruşturmanın gizliliği, masumiyet karinesi, adil yargılanma hakkı, toplumu bilgilendirme ve basın özgürlüğü ile yakın ilişkisi bulunmaktadır. Bu çalışmada lekelenmeme hakkının önemine değinilmiş; teknoloji bağlamı lekelenmeme hakkının unutulma hakkı ekseninde gerçekleşmesinin zorlukları; bir yerde imkânsızlığı açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Unutulmama Hakkı, Lekelenmeme Hakkı, Teknoloji, Polis, Dijital Bellek.

İKİNCİ BÖLÜM:

EDEBİYAT KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

ÜÇ ÜLKE BİR MESNEVİ

Okutm. Recep YÜRÜMEZ

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu

ÖZET

Mesnevi-yi Harâbâtî adlı eserin yazarı Muhammed bin Abdullah Harâbâtî Doğu Türkistan'ın Aksu şehri yakınlarındaki Çogtal'da dünyaya gelmiştir. Ancak Özbekistan'da doğduğu ve yaşadığı ile ilgili iddialar da mevcuttur. Harâbâtî'nin 1638'de doğduğu bilinmekte ancak ölüm tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Hörmecan Fikret "Harâbâtî ve Onun Edebî Mirâsı" adlı çalışmasında 92 yaşındayken 1730'da öldüğünü belirtmektedir. Harâbâtî'nin mesnevisini ölmeden 3-4 yıl önce tamamladığı bilinmektedir. Yazarın Mevnevi-yi Harâbâtî dışında bir de Fakr-name adlı eseri mevcuttur. Harâbâtî kendisini Mevlânâ Rumî'nin manevi evladı olarak gördüğü için üstadının mesnevisini okuduktan sonra bir mesnevi yazmıştır. Bu mesnevinin Özbekistan ve Doğu Türkistan'da bilinen üç nüshası bulunmaktadır ve aynı yazma G. Jarring'in koleksiyonunda yer almaktadır.

Mesnevilerin Kazakistan baskısı 2007 yılında Junis Törejan, Seyfiddin Rafiddinov ve Törelî Kırdır tarafından hazırlanmış ve Türkistan İslam Kori tarafından basılmıştır. Özbekistan nüshası 2009 yılında Mavlona Harobotiy Külliyyot adıyla Abduvasik Vahobov Hacı Ata himayesinde Mahmud Hasaniy ve Mavcuda Razzokova tarafından yayıma hazırlanmış ve Taşkent İslam Üniversitesi tarafından basılmıştır. Doğu Türkistan'da ise 2011 yılında Hörmecan Fikret tarafından, "Harâbâtî ve Onun Edebî Mirâsı" adıyla Şincan Üniversitesi Neşriyatınca yayımlanmıştır. Eserin en son sayfadaki baskı yeri, yılı gibi bilgilerin bulunduğu son sayfa dışında tamamı Arap harfli ve Uygurcadır.

Çalışmamızda bu eserin son yıllarda Kazakistan, Özbekistan ve Doğu Türkistan (Uygur Bölgesinde) yapılan baskılarını muhtelif yönlerden tanıtacağız.

Anahtar Kelimeler: Harâbâtî, Mesnevi, Özbekistan, Kazakistan, Doğu Türkistan.

EYÜBZÂDE MEHMED HAYRİ'DEN GERİYE KALAN:
İKİ MAZLUMUN NETİCE-İ AHVALİ YAHUD KANLI BİR HAYAT

Dr. Fırat CANER
Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Eyübzâde Mehmed Hayri hakkında yalnızca *Fecir* mecmuasının sahibi olduğu, akrabası Ömer Fevzi ile birlikte Yedek Subaylar Derneğinde faaliyet yürüttüğü, Trabzon'daki Hürriyet ve İtilaf Kulübüne mensup olduğu, Nisan 1922'ye kadar *İkbal* gazetesinin sorumlu müdürü olarak çalıştığı ve 1930'da *Serbest Seda Gazetesi*'ni çıkardığı bilinmektedir. Son derece aktif bir yaşam sürdüğü anlaşılan Eyübzâde Mehmed Hayri'nin eserlerinin neredeyse hiç yaşamamış gibi tarihten silinip gitmesi, doğum ve ölüm tarihlerinin bile kaynaklarda yer almaması son derece şaşırtıcıdır. Ondan geriye sadece *Fecir* mecmuasının Hakkı Tarık Us Koleksiyonunda bulunan 21 Haziran 1921 tarihli nüshasının bir kopyası kalmıştır. Toplu Katalogda *Serbest Seda Gazetesi*'nin isminin yer almayışından, gazetenin hiçbir nüshasının günümüze erişmediği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, 1328'te (1912/1913) Trabzon Mirkoviç Matbaasında Eyübzâde Mehmed Hayri'nin *İki Mazlumun Netice-i Ahvali yahud Kanlı Bir Hayat* adlı, dört perdelik ve üç sahnelik trajedi özellikleri taşıyan bir piyesi basılır. Metnin orijinal nüshası bugün Atatürk Üniversitesi Kütüphanesinde ve anlaşıldığı kadarıyla bu oyun, yazarın günümüze kadar gelebilmiş tek edebi mirasıdır. Ne yazık ki eserin ilk on dört sayfası ile 19-31. sayfaları kayıptır. Bu bildiride *İki Mazlumun Netice-i Ahvali yahud Kanlı Bir Hayat*'ın içeriği hakkında bilgi verilecek ve eserin olay örgüsünün dönem olaylarıyla ilgisine ilişkin bazı spekülasyonlar ilgililerin görüşüne sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eyyübzade Mehmed Hayri, İki Mazlumun Netice-i Ahvali yahud Kanlı Bir Hayat.

FASİHÎ'NİN DİVÂNINDA YER ALMAYAN BİR NEVRUZIYESİ

Dr. Özkan UZ

Munzur Üniversitesi Öğretim Üyesi

ÖZET

İlkbaharın gelişini müjdelemek maksadıyla devlet adamlarına takdim edilmek üzere kaleme alınmış kutlama, tebrik mahiyetli manzumelere genel olarak “Nevruziye” adı verilmektedir. Başta Fars edebiyatı olmak üzere, İslamî edebiyatta önemli bir yere sahip olan bu tür, Klasik Türk edebiyatında da rağbet görmüş türler arasındadır. Nevruz ile övülen kişinin saltanatı arasında eşitlik, adalet, devri daim hususiyeti açısından benzerlikler kurulur.

Bu çalışmada, 18. yüzyıl Divan şairlerinde Fasihî'ye ait bir Nevruziye manzumesi tanıtılıp bu manzumenin metni sunulacaktır. Çalışmamızda öncelikle, Nevruz ve Nevruziye kavramları üzerinde durulacak, sonrasında ise Klasik Türk edebiyatında önceki örneklerinden istifadeyle bu tür hakkında bilgi verilecektir. Bu bilgilerden sonra da Fasihî ve Divânı tanıtılacaktır. Çalışmamızın sonunda ise, Fasihî'ye ait Nevruziye manzumesinin bulunduğu Kaside Mecmuası tanıtılıp, çalışmamıza konu olan manzumenin metni diliçi çevirisyle birlikte verilecektir. Çalışmamızın küçük de olsa, alandaki bir boşluğu dolduracak, alana katkı sağlayacağı ümidindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Fasihî, nevruz, nevruziye, manzum tür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

EĞİTİM KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE HAYAT MEMNUNİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Gülin YAZICI ÇELEBİ
Gümüşhane Üniversitesi

Bülent ÇELEBİ
Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı
Trabzon Gazi Anadolu Lisesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile hayat memnuniyetleri düzeyleri arasındaki ilişkinin ve yalnızlık düzeyleri ile hayat memnuniyetlerinin değişkenlere göre farklılaşma durumlarının incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubu Trabzon merkezde farklı okul türlerinde eğitim gören (kız : 195; erkek : 195) toplam 390 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2019 - 2020 eğitim öğretim yılında toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu , Ucla yalnızlık ölçeği ve hayat memnuniyeti ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 23 programda analiz edilmiştir. Yapılacak analiz tekniklerine karar vermek için normallik analizleri yapılmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Korelasyon analizlerinde Spearman korelasyon katsayısı, ikili değişkenlerin karşılaştırılmasında t-testi, üç ve daha fazla kategorili değişkenlerde ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda hayat memnuniyeti ve yalnızlık arasında -.42 düzeyinde ters yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Hayat memnuniyeti ve yalnızlık cinsiyet değişkeni açısından farklılaşmazken okul türü, kardeş sayısı, anne ve baba eğitim durumu ve anne baba ile ilişkilerden duyulan memnuniyet düzeyine göre farklılaştığı bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yalnızlık, Hayat memnuniyeti, Lise, Öğrenci

EDUCATION AND INEQUELITY: REPRODUCTION OF INEQUALITY IN HIGHER EDUCATION

Engin ERİŞKEN

(Sosyoloji Uzmanı)

ÖZET

This study is going to analyze economic, cultural and social inequalities' effects to educational attainment of students' who are living in Turkey as university students. In this context, this study aims to prove that higher education reproduces inequalities in Turkey by taking economic, social and cultural factors into account.

In this study, qualitative research methods were used and semi-structured interviews were made with students from Middle East Technical University and Ankara Yıldırım Beyazıt University's engineering and socialsocial and cultural characteristics differ in these two universities and this differentiation reproduces inequalities in higher education.

In the light of this situation, it has been seen that students from METU are coming from middle-upper class families with high profile of educational background and especially their social cultural dispositions affect them to be successful in the educational system. In contrast, students from AYBU are coming from low class families with low profile of education which exclude them from social and cultural dispositions and affect their success in the educational system negatively.

All things considered METU, which is represented by economically, culturally and socially advantageous individuals, reproduces acquired cultural dispositions. Moreover, while extending their social relations and accessing culture are possible for socio-economically disadvantaged students of METU, AYBU is a university where social relations are limited and cultural access is reduced for individuals from disadvantaged socio-economic backgrounds. While students who are studying in METU are hopeful about access to professional status that bring long term profit, students from AYBU have a negative outlook about reaching job opportunities that are related to their departments. Thus, it is seen that the changing economic and cultural factors vary greatly in the two universities.

Key Words: Reproduction, Inequality in Higher Education, Habitus

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA FUTBOLUN SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNE ETKİSİ

Tuğrul KÜLÜNKOĞLU

Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

İlgım YAMAN

Giresun Üniversitesi

Fen-Edebiyat Fakültesi, İstatistik Bölümü

ÖZET

Yapılan birçok çalışmada sporun insanlarda fiziksel ve psikolojik yararları olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında özellikle takım oyunlarının bireylere sevgi, saygı, disiplin, çalışkanlık, aidiyet gibi milli, manevi ve evrensel değerleri kazandırdığı da bilinmektedir. Futbol dünyada en çok sevilen takım oyunudur. Bazı insanlar tarafından sadece spor değil bir yaşam biçimi olarak kabul edilirken, bazıları tarafından da hiç sevilmeyen bir spordur. Bu yönüyle de çok tartışılan bir spor türüdür. Sosyal bilgiler dersi ise öğrencilerin milli, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını, bilmelerini amaçlayan bir derstir. Bu araştırmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bakış açısıyla, futbolun öğrencilerde sosyal bilgiler dersinin özel amaçlarını kazandırmaya etkisinin olup olmadığını tespit etmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden anket yöntemi kullanılmıştır. Anket soruları literatür taraması ve uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Sorulardaki değerler, sosyal bilgiler eğitim programındaki özel amaçlardan oluşturulmuş ve anket 5'li likert tipinde hazırlanmıştır. Veriler SPSS 22,0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümündeki 217 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu küme örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda; futbolun öğrencilerin millî, manevi değerler ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmelerini, özgür birer birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin, ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varmasını sağladığı tespit edilmiştir. Araştırma futbolun sosyal bilgiler dersinin özel amaçlarının öğrencilere kazandırılmasında ne kadar etkisinin olduğunun tespit edilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Futbol, Özel amaçların kazandırılması.

KORONA SALGINININ (COVID-19 VİRÜSÜN) TOPLUMSAL ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

ÖZET

COVID-19 gibi istisnai bir durum olarak aniden ortaya çıkan insan ya da doğa kaynaklı olaylar afetle sonuçlanan salgınlar insanlık tarihinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bugün, insanlık, “dünyada birden fazla ülkede veya kıtada, birçok alanda yayılan ve etkisini gösteren” bir salgınla karşı karşıyadır. COVID-19 denilen virüsten dolayı Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel pandemi yani küresel salgın ilan edildi. Bu tür salgınlar tarihte daha öne görüldüğü gibi bugün de birçok insanın hayatını kaybetmesine ve toplumsal hayatın dengesini bozmaya neden olmakta; siyasetçilerin, düşünce kuruluşlarının ve araştırmacıların odaklandığı güncelliğini yitirmeyen bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Covid-19 salgını etkisini tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de fazlasıyla hissettirmiş, salgınla mücadelede ilgili önlemler ivedilikle alınmıştır. Zorunlu yerler haricinde okullar, üniversiteler, çoğu kamu kurumu ve özel sektörün içindeki tüm işyerleri kapatılmış, adeta hayat durmuştur. Bunun akabinde belli yaş gruplarına kademeli olarak sokağa çıkma yasağı getirilerek insanların evde kalmasının sağlanması ve dışarıya çıkmasının engellenmesi çalışılmıştır. Böylelikle toplumun büyük bir çoğunluğu evde ailesiyle dışarıya çıkmadan birlikte bir karantina süreci geçirmiştir, geçirmektedir. Böylesine büyük çapta bir karantina süreci ülkemizde ilk kez deneyimlenmektedir. Dolayısıyla bu salgının etkileri toplumsal yaşamın hemen her alanında kendisini göstermektedir. Bu meyanda, çalışmada Korona salgınının (Covid-19 virüsü) genelde toplumsal yaşama özelde farklı yaş gruplarına ne şekilde yansıdığı ve bu farklı toplumsal kesimlerin bu salgın sürecini nasıl değerlendirdiğini ortaya koymak üzere araştırma kurgulanmıştır.

Bu çalışmada yöntem olarak detaylı ve derinlemesine veri toplama, görüşme yapılanların bireysel algılarını, deneyimlerini, bakış açılarını ve mevcut olayları anlama ve açıklama tarzlarını doğrudan öğrenmek amacıyla nitel araştırma yöntemi seçilmiştir; nitel araştırma yöntemi içerisinde fenomenolojik desene bağlı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Katılımcıların düşüncelerini daha sağlıklı ve detaylı alabilmek için yarı-yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formunda katılımcılar için 6 soru seçilmiştir. Her soru salgın sürecinin farklı bir boyutunu temsil etmesi açısından ayırt edilerek belirlenmiştir. Sırasıyla katılımcılara onların sosyo-demografik görünümünü, salgının toplumsal etkileri noktasındaki düşüncelerini ve bireysel hayatlarına olan etkisini, hükümetin bu süreci nasıl yönettiğiyle ilgili algılarını, alınan önlemler ve tedbirlerle ilgili kanaatlerini ve sürecin

toplumsal yaşam bağlamında geleceğine yönelik öngörülerini ortaya çıkaracak sorular yöneltilmiştir. Araştırmada nitel araştırma örnekleme yöntemlerinden, maksimum çeşitlilik ve kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi seçilmiştir. Örneklem toplam 24 kişiden oluşmaktadır, 1961-1980 yılları arasında doğan X kuşağından 8 kişi, 1980-2000 arası doğan Y kuşağından 8 kişi ve 2000 sonrası doğan Z kuşağından 8 kişi seçilerek araştırmanın olabildiğince farklı yaş gruplarınca yapılabilmesi çalışılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak incelenmiştir. Betimsel analiz kullanarak veriler araştırma sırasında ortaya çıkan boyutlar dikkate alınarak sunulmuştur. Betimsel analizi seçme de amaç elde edilen verilerin okuyucuya düzenlenmiş ve yorumlanmış şekilde sunulması ve elimizdeki nitel verinin derlenmesidir. Çalışmada betimsel analizin gereği olarak katılımcılarımızın görüşlerinin çözümlenmesi için doğrudan alıntılar yapılmıştır. Elde edilen bilgiler sorularla ilişkili olarak alt başlıklar halinde ayrılmış bir şekilde çalışmanın içinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Korona, Covid-19, Salgın, Toplumsal Etkileri

A COMPARISON OF TEACHERS' AND LEARNERS' METAPHORICAL CONCEPTUALIZATIONS OF EFFECTIVE FEEDBACK

Lec. Dr. Hasan SAĞLAM
Karadeniz Technical University
Department of Western Languages and Literature

ABSTRACT

There is a pressing need to understand the good feedback practices lending a sympathetic ear to the contexts where feedback proved to be useful. The efficiency in question cannot be captured without understanding the stakeholders' perceptions. This study attempts to include two parties who are actively involved in providing and receiving feedback: teachers and learners. Elucidating teacher and learner perceptions is a growing necessity since they are an important part of the whole picture and capturing the perceptions of the feedback receivers and providers could help create a synchronization of the expectations. To this end, 300 learners studying in an English language and literature program in English as a foreign language (EFL) context and 30 teachers employed in the same university were asked to generate metaphors through which they made their conceptualization of effective feedback explicit. Elicited Metaphor Analysis (EMA) was used to unearth the teachers' and learners' representations. In this way, ascertaining perceptions towards "feedback", "effective feedback" was useful to see how they approach feedback in general and good feedback in particular. In this way, the teachers' and learners' conceptual representation of feedback were crystallized. Qualitative analysis revealed some major characteristics of the desired feedback, and several differences between teacher and learner evaluations were observed.

Keywords: Feedback, teacher perceptions, learner perceptions, metaphor.

KTÜ TÜRKÇE ÖĞRETİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN TRABZON ALGISI

Dr. Öğr. Üy. Muzaffer UZUN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Sosyo-ekonomik gelişmeler, birtakım bakış açılarının değişimi, üniversitelerin uluslararasılaşma vizyonu gibi nedenlerle Türkiye’yi eğitim almak için tercih eden yabancı uyruklu öğrencilerin sayısında son yıllarda bir artış yaşanmıştır. Trabzon, yabancı uyruklu öğrencilerin lisans ve lisansüstü eğitimleri için tercih ettikleri şehirler arasındadır. Farklı millet ve kültürlerden gelip Trabzon’da yaşayan, Türk kültürü ve özelde Trabzon, Trabzon kültürü, insanı ile kültürel bir etkileşim içerisinde olan kişilerin yaşadıkları şehre dair değerlendirmeleri birtakım çalışmaların daha sağlıklı yürütmesine hizmet edecektir. Bu çalışmada Trabzon’a gelip KTÜ Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde Türkçe öğrenen öğrenciler ile öğrenci olmadığı hâlde Trabzon’da yaşayıp Merkez’e katılan öğrencilerin Trabzon ile ilgili görüşlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda 2019-2020 eğitim öğretim döneminde kuruma kayıtlı öğrencilerden Trabzon’a dair düşüncelerini ifade eden birer metin yazmaları istenmiş, metni ören ve metnin bağdaşık bir yapı olmasını tesis eden kelimelerin tespitinden hareketle öğrencilerin Trabzon ile ilgili tanımlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Trabzon, Türkçe, kültür, yabancı uyruklu öğrenciler.

AN EXAMINATION OF EFL LEARNERS' PERCEPTIONS OF RED PEN USE IN TEACHER WRITTEN FEEDBACK

Lec. Dr. Hasan SAĞLAM
Karadeniz Technical University
Department of Western Languages and Literature

Research Assistant **Hanife ÖZTÜRK**
Avrasya University
Department of English Language and Literature

Research Assistant **Betül KÜÇÜKOSMAN**
Avrasya University
Department of English Language and Literature

ABSTRACT

Learners' efforts to write in a second or foreign language have not always proved to be successful due partly the poor effectiveness of the feedback they receive. Therefore, finding ways to help promote the effectiveness of feedback plays an essential role in L2 writing contexts. One issue that requires serious consideration, among some other variables, is related to the use of red pen in written feedback. To explore learner perceptions, a qualitative case study design was used to understand EFL learners' reactions towards the red pen use in writing classes. A total of 5 learners whose ages ranged from 20 to 35 participated in the study. The participants were English Language and Literature Department students enrolled in a private university in north-eastern Turkey. The participants took writing courses in 2019, and as part of the course requirement, they submitted their essays. After their submission, they received feedback in which red pen was used. Then the students' perceptions towards feedback and the red pen use in particular were elicited. The data gathered through the interviews were first transcribed verbatim. After the transcription, a content analysis was conducted. The study reveals that red pen use might be anxiety-provoking for learners in their initial encounter even though further communication with the participants in subsequent drafts point to a less-anxiety provoking and more tolerant use of red pens in L2 writing classes.

Keywords: Red pen, writing, feedback.

İRAN KAMU YÖNETİMİNDE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNE BİR DEĞERLEME

Amin JHANGIRINIA
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı Y. L. Öğr.

ÖZET

Yeni çağda ve toplumlar arasındaki mücadelede, ülkeler eğitimin, özellikle yüksek öğrenimin, ulusal kalkınma ve bilgi ve teknolojinin geliştirilmesindeki rolüne odaklanarak çalışmaktadırlar. Dolayısıyla, yükseköğretimin rolü de kaçınılmazdır. İran'daki yükseköğretim tarihi çok eskidir. Ama 19. yüzyılda ve Özellikle 1979'daki İslam Devrim'den sonra, yüksek öğretim sisteminde önemli değişiklikler oldu ve çeşitli bakanlıklar ve kurumlar kuruldu veya görevlendirildi. Günümüzde İran'da yükseköğretim 3 bakanlık ve bir vakıf üniversite ve kaç diğer örgüt tarafından gerçekleştirilir. Sağlık bilimleri için sağlık bakanlığının eğitim başkanlığı görevlidir. Diğer bilimlerin eğitimi için Bilim, Araştırma ve Teknoloji bakanlığı görevlendirilmiştir. Bu bakanlık farklı şekillerde bu görevi yerine getirmektedir. Genel şekli sıradan olan devlet üniversiteleridir. Bir diğer şekli ise yüzlerce şubesi olan Payam-e Nur ve Elmi-karbordi (bilimsel ve pratik) üniversitelerdir. Bu üniversiteler ülkenin pek çok ilinde (ve hatta bazı ilçelerinde) şubeleriyle her sene milyondan fazla öğrenciye (çoğu lisans seviyesinde) eğitim veriyor. 3.çeşidi, bakanlığa bağlı olan yüzlerce özel üniversitelerdir ki ülkenin her yerinde yükseköğretim işleri ile uğraşılıyor. Eğitim ve öğretim bakanlığı(Milli Eğitim Bakanlığı) asıl görevi temel öğretimler(lise ve onun aşağısı) olduğuna rağmen, mesleki ve teknik fakültelerine sahiptir ve önlisans seviyesinde eğitim verir. Bu bakanlıklara yanı sıra, Azad-e İslami Üniversitesi (bir vakıf üniversite) bakanlık büyüklüğünde olan bir örgüttür ve sahip olduğu yaklaşık 400 şubesi ile ülkenin heryerinde önlisanstan doktora seviyesine kadar, bütün bilim dalında eğitim veriyor. Cehad-e Daneshgahi de diğer yüksek eğitimle uğraşan örgüttür. Asıl görevi araştırma ve öğrencilere farklı alanda ek eğitimler verme olduğu yanında pek çok şubelerinde yüksek eğitim de veriyor.Farklı bakanlıklar ve örgütlerin yüksek öğrenim alanında paralel çalıştığı için, yönetim birliğinin bozulmasına yol açabilir ve yüksek öğrenimden kimin sorumlu olduğunu belirsizliğe sokabilir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Üniversite, İran, Bilim, Araştırma, Teknoloji

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

MÜZİK, SANAT VE SANAT TARİHİ KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

ACILARIN YOĞURDUĞU SANAT: KADIN

Öğr. Gör. H. Aylin SEÇKİN
Dokuz Eylül Üniversitesi
İzmir Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Yaşadığımız Anadolu topraklarında Tanrıdan ziyade Tanrıçaları görürüz. Buna rağmen hala günümüzde kadının adı yok. Ülkemizde ve dünyada da bu durumun farklı olmadığını, hatta sanatın her alanında da durumun böyle olduğunu görmekteyiz. Düşünce sistemimize baktığımızda; gücü göklere yani erkeğe, yeri ise kadına vermişiz. Toprak Ana'nın her türlü eziyete uğramasına karşın yine de doğurganlığına devam ediyor olması bize şunu öğretiyor; Sen bana bir şey vermesen de ben sana sevgiyle, ilgiyle vermeye devam edeceğim. Kadına bakışımızda öyle, her türlü eziyet, işkence ve sevgisizliğe rağmen kadın üretmeye devam edip, toprak ana tavrıyla vermeye devam eder.

İşte bazı kadınlar bu ruhani tavrı acılarını sanata çevirmeyi başarmışlardır. Bunu yaparken de bu yaratım sürecinin oldukça sancılı olduğunu görmekteyiz. Camille Claudel'in Rodin'e duyduğu aşk onu hayatının son yıllarını bir akıl hastanesinde geçirmesine, orada yaşamının son bulmasına neden olmuştur. Frida Kahlo'nun resimleri hayatının biyografisidir. O resimlere baktığımızda kendisinin acılarını nasıl sanata dönüştürdüğüne tanık olursunuz. Furuğ Ferruhzad'ın şiirlerinde kadınların ötekileştirmesine karşı çıkmıştır.

Ülkemizin kadınlarına baktığımızda; Neveser Kökdeş şarkılarını dinlediğimizde abisinin gölgesinde kendi acılarında varolma çabasını görürsünüz. Füreyya'nın seramikleri bize ne olursa olsun ayakta durmayı öğretir. Hale Asaf'ın resimleri engellere rağmen kendinden ödün vermemeyi gösterir. Afife Jale sanatın tutku ile yoğrulduğunu bu tutku sayesinde tüm yasakların karşısında cesurca durabilmeyi öğretir.

Yazdığımız, yazamadığımız kadınların ortak noktası güçlerinin sınırlarını kimsenin tahmin edemediği varlıklar olmalarıdır. Bu kadınlar şimdi ve gelecekte bizler gibi sanat yolunda ilerlemek isteyen kadınlar için ilham kaynağı olmayı sürdürmeye devam edeceklerdir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Acı, Sanatçı, Yaratıcılık.

GIUSEPPE ARCIMBOLDO ESERLERİNİN ÇAĞIN ÖTESİNDEN KOLAJ TEKNİĞİNE KATKILARI

Dr. Emine YALUR

Öğr. Üyesi, Beykent Üniversitesi MYO

ÖZET

Milan’da doğan ve Maniyerizm sanat akımına ismini veren sanatçı Giuseppe Arcimboldo sanatının ilk zamanlarında dönemin sanatçılara uyum sağlayarak kilise ve katedral süslemeleri yapmıştır. Sanatçı, Rönesans’ın estetik anlayışına karşı çıkarak, eserlerinde özgünlük arayışına girmiştir. 16. yüzyılın ikinci yarısından itibaren neredeyse her eserinde karşılaşılan pek çok nesnenin birleşimiyle elde ettiği portreler çalışmıştır. Bu portreler her ne kadar düz yüzey üzerine fırça ve boylarla elde edilmiş olsa da o zamanlar ismi bile olmayan kolaj tekniğine çağın ötesinden gönderme yapmıştır.

Kolaj, kelime olarak bir araya getirme ve yapıştırma anlamına gelir. Endüstriyel gelişmeler, küresel olarak sosyal yaşamı desteklemiş ve toplumsal olaylara tepki olarak sanatçılar farklı gruplarla yeni üsluplar oluşturarak katkı sağlamıştır. Bu akımlardan öncelikle Kübizm, sonrasında Dadaizm ve Konstrüktivizm; fotoğraf tekniğinin gelişmesi ve dergi, kitap ve gazete yayınlarının yaygınlaşmasıyla kolaj tekniğine sıklıkla başvurmaya başlamışlardır. Günümüzde de yaygın bir şekilde kullanılan kolaj, tasarımcının hayal dünyasına özgü eserler ortaya çıkarmasını destekleyen ve hatta kolaylaştıran bir tekniktir.

Bu çalışmada Arcimboldo’nun eserlerine yer verilerek sanat anlayışı analiz edilerek, kolaj tekniğinin ortaya çıkmasındaki katkısı araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Giuseppe Arcimboldo, Kolaj, Maniyerizm.

GELENEKSEL BİR EL SANATI: KAZAZİYE SANATININ TRABZON'A VE BÖLGE KADINLARININ SOSYO-EKONOMİK HAYATINA KATKILARI ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

ÖZET

Sanat, belli bir uygarlığın, belli bir dönemin anlayış ve beğeni ölçülerine uygun yaratılmış anlatım biçimi olarak tanımlanmaktadır. Bu anlamda her uygarlık belli bir tarih ve yapılanmaya sahiptir. Söz konusu yapılanma ve şekillenme süreci içinde birçok kültürel değer kazanan uygarlıklar bu değerleri nesiller boyunca aktarmaktadır. Geçmişten günümüze aktarılan tüm bu olgular bizler için birer kültürel mirastır. Bu kültürel miraslar özellikle Türkiye coğrafyasında çeşitlilik arz etmektedir. Trabzon'da yer alan el sanatları konusunda çeşitlilik bulunmakla birlikte özellikle el sanatlarında kazaziye sanatı ön plana çıkmaktadır. Trabzon özelinde gerçekleştirilen bu çalışma şehrin kültürel yapı taşlarından biri olan bir kültürel değer aktarımı sağlayan kazaziye sanatı ve bu sanata dair bilgilerin derlendiği bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Bu minvalde araştırmada kazaziye sanatının tanımı, geçmişten günümüze süre gelen kültürel aktarımı, bu aktarımın devamlılığının açıklanması ile beraber sanatın sürdürüldüğü yerler, uluslararası boyutu, devlet desteklerinin ve valilik eli ile yapılandırılması üzerinden incelenmeye alınmıştır. Ardından; kadınların halk eğitim merkezlerindeki kursları aracılığıyla ve atölyelerde sanatı icra etmeleri sonucu elde ettikleri ekonomik kazançların değerlendirilmesi söz konusudur. Bu kazancın kadınların topluma ve kendi hayatlarına olan sosyo-ekonomik katkıları, kadınların kültür aktarımını sağlama araçları, kültürü kazanma araçları-amaçları, bu sanatın icra edilmesi aşamasında, pazarlama ve kazanç sağlama basamaklarında karşılaşılan sorunlar değerlendirilmiştir. Bu sanatı icra eden kadınlarla yüz yüze görüşmeler yoluyla araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanmış sorular yöneltilmiştir. Bu sorular, nicel ve nitel araştırma yaklaşımına uygun karma araştırma tekniğinin kullanılmasıyla açık uçlu sorular ve likert tipi sorulardan oluşmakta olup 2020 Şubat ayında gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamlı bir kaynakça ve kapsamlı bir literatür taraması ile desteklenmiş ve konu açıklanmıştır. Son olarak çalışmanın saha boyutundan elde edilen verilerin analiz edilmesiyle durum değerlendirmesi yapılarak, öneriler paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, El Sanatları, Kazaziye, Kadın Kazazların Sosyal Hayatı.

TÜRKİYE’DE YAYINLANMIŞ NEY METOT KİTAPLARI ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ

Doç. Dr. Ahmet FEYZİ
Atatürk Üniversitesi,
Uzm. Bekir Gökay KARAMOLLAOĞLU
Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Geleneksel müzik kültürünün kalıcılığını ve yayılımını sağlamakta kullanılan en önemli araçlar bu müzik kültür ile ilgili üretilen metodolojik yayınlardır. Bu yayınlar müzik kültürünün iç dinamiklerinin eğitim ortamlarına aktarılmasındaki önemli araçlardan birisidir. Bu açıdan bakıldığında geleneksel müzik kültürünün bu araçları ile ilgili yapılan her türlü araştırma bu kültüre doğrudan veya dolalı olarak katkı sağlamaktadır.

Bu araştırmada Türkiye’de ney eğitiminde kullanılan metot kitaplarının içerik bakımından incelenmesi ve bu kitapların farklı ve ortak özelliklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmış günümüz ney eğitiminde kullanılmak üzere bir metot taslağı oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırma sürecinde ilk olarak Türkiye’de yayınlanmış ney metot kitapları belge tarama yöntemi ile incelenmiştir. Daha sonra incelenen metot kitapları içerik çözümlenmesi ile analiz edilerek kategorik olarak bölümlere ayrılmıştır. Elde edilen verilerden yola çıkılarak metotların ortak ve farklı yönleri tespit edilerek ayrı ayrı tablolar oluşturulmuş ve ortak bir ney metodolojisi oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmaya konu olan ney metot kitapları Süleyman Erguner, Hayri Tümer, Sencer Derya, Ahmet Kaya ve Burcu Karadağ’ın ney metot kitaplarıdır.

Anahtar Kelimeler: müzik, Türk müziği, ney, metot

DOĞU KARADENİZ TÜRKÜLERİNDE GÜNDELİK SOSYAL İLİŞKİLERİN TEMSİL VE İFADESİ

Dr. Abdülkadir YELER
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi

ÖZET

Bir topluma ait kültürün tasvir edilmesinde, kültürel hafızanın oluşturulmasında ve kuşaktan kuşağa aktarılmasında müzik önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle halk türküleri, ait oldukları toplumların tarihinde yer alan kahramanlık hikayelerini, mutluluk ve hüznelerini yansıttığı gibi; din, ekonomi, aile ve evlilik gibi sosyal kurumların işleyişini ve gündelik sosyal ilişkilerin mahiyetini yansıtmaktadır. Bir anlamda, toplumun kültürel hafızanın oluşmasında ve kuşaktan kuşağa aktarılmasında önemli bir rol üstlendiği gibi, ait olduğu toplumsal yapının geçmişine ve bugününe ışık tutmaktadır.

Türkiye'nin farklı bölgelerindeki kültürel çeşitlilik halk türkülerinde gözlemlenmektedir. Trakya, Orta Anadolu, Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz gibi bölgeler farklı tarihi tecrübelere ve farklı kültürel özelliklere sahip oldukları için, bu bölgelerde yakılan türküler de biçim ve içerik olarak birbirine göre farklılık arz etmektedir.

Giresun, Ordu, Trabzon, Rize ve Artvin illerini kapsayan Doğu Karadeniz bölgesi, asırlar boyu farklı etnik ve dini kimliklere ev sahipliği yapmış, farklı kültürlerin iç içe yaşadığı bir bölge olmuştur. Bölgenin coğrafi şartları, iklimi, bitki örtüsü ve geçim yöntemlerinin de önemli ölçüde belirleyici olduğu bu kültürel yapılarda; dinamik, fevri, yerel kimlik idraki yüksek, tutumlu ve gösterişli insan tipolojisi ve bu tipolojinin şekillendirdiği sosyal ilişkiler gözlemlenmektedir. Bölge insanına özgü kültürel yapının ve gündelik sosyal ilişkilerin anlaşılmasında, halk türküleri önemli veriler sunmaktadır. Nitekim günümüzde ayırt edici özellikleri dikkate alınarak, Doğu Karadeniz bölgesine has bir kültürel yapıdan söz edildiği gibi, Doğu Karadeniz Türkülerinden de söz edilmektedir.

Bu çalışma; Doğu Karadeniz bölgesindeki kültürel yapının ve sosyal ilişkilerin Türkülere yansımalarını konu edinmektedir. Çalışma kapsamında, literatürde Karadeniz Müziği olarak yer alan türküler referans alınarak; bölge halkının kültürel yapısı, sosyal kurumların işleyiş biçimi ve gündelik sosyal ilişkilerin sözlü ve sesli sanatsal ifadesinin analizi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz, Müzik, Türküler, Sosyal İlişkiler.

GRAFİK TASARIMDA ARTS AND CRAFTS'IN MAKSİMUM ANLATIMINDAN BAUHAUS'UN MİNİMUM TAVRINA GEÇİŞ SÜRECİ

Dr. Refik YALUR

İstanbul Aydın Üniversitesi

ÖZET

İletişim, dünyada buharlı makinelerin ortaya çıkmasıyla oldukça hızlı bir şekilde ilerlemiş ve yayılmıştır. Bu hızlı yayılma her ne kadar endüstri ve sanayinin gelişmesine bağlı olsa da; tıp ve bilimde olduğu kadar, sosyal ve sanatsal bir dünyaya da oldukça büyük bir katkı sağlamıştır. Yüzyıllar boyunca rönesansın durağan, düzenli ve simetrik sanat anlayışı sürmüş, artık 19. yüzyılın sonlarına doğru bir tepki süreci başlamıştır. Sanat artık ticari ve sosyal afiş, kitap, dergi ve gazete olarak gündelik kültüre giriş sağlamıştır. John Ruskin'in felsefesi, William Morris'i etkilemiş ve çalışmalarında yeni arayışlara sürüklemiştir. Arts and Crafts sanat akımının ortaya çıkması Morris'in endüstriye karşı savaş açmasıyla başlamış ve her ne kadar güçlü seri üretime karşı çok uzun sürememiş olsa da, kendinden sonra gelen akımlara öncülük etmiş ve yol göstermiştir. Art Nouveau, Kübizm, Fütürizm, Konstrüktivizm ve Bauhaus gibi sanat akımlarının tümü kendinden önceki akıma tepki olarak doğmuş olsa da, çıkış noktaları olan akımlardan ilham aldıkları da bilinmektedir. Arts and Crafts mimari, resim ve grafik tasarımda aşırı dekoratif süslemeleri kullanmış ve 20. yüzyılın ilk yıllarında görülen bauhaus ise gereksiz detaylardan arındırılarak özgün üretimler yapılacağını kanıtlamıştır.

Grafik tasarım ürünleri, özellikle sanat akımlarının üslubundan etkilenmiş ve pek çoğunun izlerini taşıyarak günümüzdeki halini almıştır. Bu çalışmada Arts and Crafts ve Bauhaus sanat akımları üslupları incelenecek, dönüşüm süreci sebep ve sonuçları araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arts and Crafts, Bauhaus, Grafik Tasarım.

TRABZON KIRSAL YAŞANTISINDA MABEDLERİN SOSYAL HÜVİYETLERİ VE BUNUN ESTETİK YANSIMASI (HAYRAT DEREYURT MAHALLESİ CAMİİ ÖRNEĞİNDE BİR DENEME)

Öğr. Gör. İsmail HACIAHMETOĞLU
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi, İslâm Tarihi ve Sanatları Bölümü

ÖZET

Tebliğin konusu köy camilerinin içtimai hayattaki rollerinin sanat ve estetik yapılanmada ne denli tesiri olduğu yönündedir. Araştırmanın kapsamı genelde Trabzon vilayet sınırları dâhilindeki cami ve mescitler, özelde ise Hayrat ilçesi Dereyurt mahallesindeki tarihi ahşap caminin mimari ve tezyini hususiyetleridir.

Konu'nun hedefleri şöyle sıralanabilir.

- 1- Tarihi camilerin sosyal yaşam üzerinde ne denli bir vazife üstlendiğine işaret etmek
- 2- Trabzon kırsalındaki sosyal hayatın tarihi eserler üzerindeki mevcudiyetini ve sanat ile estetik boyutunu irdelemek
- 3- Yörenin kültürel yapısına ve zenginliğinin tanıtılmasına katkıda bulunmak
- 4- Sanat ve Mimarlık Tarihçileri, Sosyologlar, İlahiyatçılar, tarihçiler, Kültür ve Halk Bilimi Araştırmacıları ve Turizmcilerin dikkatini celbetmek
- 5-Bölge tarihi üzerine çalışma yapanlara bir nebze olsun katkıda bulunmak
- 6- Toplumsal duyarlılığı artırmak ve ecdada olan sadakati yerine getirmek.

Bahis mevzuu bu amaçlara ulaşılmasında şu soruların yanıtlanması da mühim bir katkı sunacaktır:

- 1- Eserler toplumsal hayatta hangi görevleri ifa etmekteydi?
- 2- Örnek olarak seçilen eserin Türk-İslâm Sanatları açısından öne çıkan hususiyetleri nelerdir?
- 3-Yöre Camilerinin içtimai yaşantı dikkati çekebilecek, ilgi uyandırabilecek yönleri var mıdır?
- 4- Neden Hayrat Dereyurt Köyü Camii üzerinden bir değerlendirmeye gidilecektir?

Bu bağlamda cami ve mescitlerin içtimai hayattaki mevkii ile sanatsal duruşları ve mimari kuruluşları şöyle özetlenebilir:

Yapılar ibadetgâh olmaları harici Dini eğitim ve yaşantının da odak noktasıdır. Her camii bir nevi sıbyan mektebi mesabesindeydi. Bazıları medrese vazifesi de ifa etmekte, daha ileri derecede tahsil verilmekteydi. Genellikle muhitin ve civar köylerin sohbet merkezleriydi. Dini konulardan tutunda günlük yaşantıdaki siyasi, sağlık, toplumsal, tarım ve hayvancılık vs her mevzunun konuşulduğu ve kararların alındığı mevkilerdi. Tüm havadislerin buradan alındığı, resmi vesikaların, mektupların teslim edildiği Postahane hüviyetindeydiler. Asker toplama ve uğurlama noktalarıydı. Yerel mahkeme tarzında işleyişe sahip oldukları gibi misafirhane yönleri de mevcuttur.

Bu çok yönlü hususiyetleri camilerin tertibinde ve tezyininde de etkin olmuştur. Mimari açıdan inşai usûl ve yapısal şekli dıştan bakıldığında sade ve mütevazı bir görünüşe sahiptir. Bir yahut birkaç mahallenin ihtiyacını görece ebatta ve mevkide tasarlanmışlardır. Kareye yakın dikdörtgen plânlı, içten "U" şeklinde bir mahfile sahip olup dıştan dört yöne eğimli çatı, içten düz dam ile örtülüdür. Ahşaptan mamûl camilerin giriş cepheleri iki katlı seyirgâh ve sohbet alanı şeklinde tertip edilmiş Son Cemaat Mahalline sahiptir.

Hariçteki yalınlık içte adeta bir süs deryasına dönüşür. Yapıların malzemesine göre farklılık arz eden tezyinata sahiptirler. Süslemeler; giriş kapıları, Minber, Mihrap, Mahfil katında, tavanda ve bazı eserlerde duvarlarda yoğunlaşır. Nebati motifler ve hendesi şekillerin yanı sıra sembolik anlam yüklü motiflerden oluşan bir süs kompozisyonuyla karşılaşılır. Bu tür zengin bir repertuarın arkasında yöre ahalisinin ve ustaların derin bir hayal ve fikir dünyasına, tarihsel bir birikime, bazı konuları yorumlama ve sembolleştirme becerisine sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, Cami, Sosyal, Kültürel, Mimari, Sanat.

BEŐINCI BÖLÜM:

TARİH KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

KERVAN YOLU'NDAN TRANSİT TİCARET YOLU'NA İPEK YOLU VE TRABZON

Ömer ŞEN

Tarihçi-Yazar

Zafer AKKOL

İlahiyatçı- Yazar

ÖZET

Çalışmamızın başlangıç bölümünde, Erzurum üzerinden Trabzon'a uzanan tarihi İpek Yolu'nun, yani "eski yol"un genel durumuyla ilgili kısa bir değerlendirme yapılacaktır. Esas ayrıntılar ise XIX. yüzyılın ortalarında İngiltere'nin de baskısıyla gündeme getirilen bu yolun genişletme çalışmalarından oluşmaktadır. Kervanların geçişine uygun eski yolu, atlı arabaların geçişine uygun "şose" yola çevirmek için girişilen inşaat çalışmalarının ayrıntıları üzerinde durulacaktır. Yeni yol, Trabzon limanından başlayarak Maçka, Gümüşhane ve Erzurum üzerinden Doğu Beyazıt'a uzanmaktadır. Bu yolun en son rotası ise İran'a bağlı Tebriz'dir. Yeni yolun adı Osmanlı belgelerinde "tarik-i kebir" (büyük yol) olarak geçmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Trabzon-İpek Yolu ilişkisini sorgularken, okuyucuyu somut bilgilerle yüzleştirmektir. Diğer taraftan yol yapım çalışmalarında en önemli unsurun, uluslararası rekabetin doğal bir sonucu olarak askeri ve ticari zorunluluklardan kaynaklandığı vurgusudur. Çünkü XIX. yüzyılın ortalarında, Osmanlı-Rus rekabeti sadece askeri ve siyasi alanda yaşanmaz. Bunun en önemli kanıtı, Trabzon ile Poti arasında gerçekleşen iki transit ticaret yolunun rekabetidir. Osmanlılar, Trabzon üzerinden İran'a uzanan transit yolunu, Rusların denetlediği Poti-Tiflis-İran yoluna kaptırmamak için İngiltere'nin de teşvikiyle uzun yıllar süren bir inşaata giriştiler. Bu yolun yapımı aşamasında yaşananlar, Osmanlı'da bir yol projesini gerçekleştirmenin ne anlama geldiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Trabzon yolunun işlerliği artınca, şehir uluslararası ticaretin merkezlerinden biri haline gelir; hızla kalkınmaya ve büyük yatırımları çekmeye başlar. Yolun dışında liman. Rıhtım, gümrük ve karantina gibi kamu binalarının yapılması da zorunlu hale gelir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı-Rus ticari rekabeti, Osmanlı-İngiliz ticaret anlaşması (1838), Buharlı gemiler ve Trabzon ticaretinde azınlıkların rolü.

DÜYUN-U UMUMİYE NEZARETlerinin SINIRLARI: TRABZON MERKEZLİ KARADENİZ SAHİLLERİNDEKİ TUZ TİCARETİ ve HİTERLANDINDAKİ TUZ ÜRETİMİ

Dr. Sibel GÜRSES SÖĞÜT

MSGSÜ, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

ÖZET

Düyun-u Umumiye, alacaklı yabancı devletlerin ve bankerlerin baskısıyla, Geç Dönem Osmanlı Devleti'nin iç ve dış borçlarının ödenmesine ayrılan özel gelirlerinin yönetimi olarak biliniyor. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra, bankerler tarafından kurulan *Rüsum-u Sitte İdaresi*, borç karşılığında devletin altı gelir kaynağını (müskirat, pul, deniz ürünleri rüsumu, ipek öşürü, tömbeki, Tütün İhisarı) işletecekti. Bu idarenin gelir kaynakları, yabancı alacaklılara devredilerek, 1881'de kurulan *Düyun-u Umumiye İdaresi*'ne bırakıldı. Yeni idarenin gelirleri arasında *tuz inhisarı* da yer alıyordu. İmparatorluğun tuz kaynakları, gerek kıyılarında, gerekse iç bölgelerinde göller ve akarsuların çevresindeki verimli tuzlalar; ayrıca kaya tuzu bulunan tuz dağlarıdır. Bu kaynaklar, idarenin, İstanbul'daki müdürlüğüne bağlı diğer şehir ve bölgelerde oluşturulan *Düyun-u Umumiye Nezaretleri* tarafından işletiliyordu. Nezaretlerin fiziki sınırları içinde nezaret, müdürlük ve memuriyet merkezleri altındaki, tuzlaların işletmelerinin ve tuz depolarının yerleri saptanarak, kentler ve limanlar arasında tuz naklini ve ticareti örgütlemeye yönelik kentsel bir ağ oluşturulmuştu. Bu durum, istihdam edilen memur ve işçi nüfusuyla bölgenin ve seçilen kentlerin ekonomik gelişmesini ve imarını etkilemişti. İlginç olan, nezaretlerin sınırları, vilayetlerin sınırları ile örtüşmemektedir. Tanzimat'ın ilanı ile birlikte bir dizi yönetim reformundan sonra, 1864'te vilayet sistemi kurulmuştu. Vilayetler, sancaklara, kazalara, nahiye ve köylere ayrılmaktaydı. 1890'lardan sonra yeni ekonomik sınırlar ve bölgeler oluşturulmuştu. Arşiv belgelerine dayanan bu bildiri, Osmanlı Devleti'nin yönetim sınırları ile örtüşmeyen Düyun-u Umumiye sınırları, bu sınırlar içinde gerçekleştirilen tuz üretimi, işletmesi ve ticareti; bu ticaretin yapıldığı Trabzon merkezli Karadeniz sahilleri ve hinterlandındaki üretimi denetleyen merkezlerle birlikte kentsel gelişim ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Düyun-u Umumiye, Karadeniz, Trabzon, Tuz inhisarı.

TRABZON'UN YÜZYILLIK ÜRÜNLERİ: 1650-1750 ARASI TRABZON'DA YETİŞEN ZİRAİ ÜRÜNLER

Prof. Dr. Temel ÖZTÜRK

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

ÖZET

Modern dönemlerin en önemli sorunları arasında doğa ve iklim ile uyuşan ürün yetiştirilmesindeki tercihler gelmektedir. Doğrudan beslenme politikasını etkileyen bu sorun, günümüzde tüketicileri çeşitli zorunluluklara itse de organik beslenme alışkanlıklarının tekrardan geri gelmesine yol açmaktadır. Zira hızla gelişen teknoloji, tarım politikaları çerçevesinde ürünler üzerinde ciddi değişikliklere yol açarken klasik beslenme alışkanlıkları yanında bir bölgenin ürün portföyünü de alt üst etmektedir. Yani geçmişte bir bölgede yetiştirilen ürünler zaman dilimi içerisinde yok olurken var olanlar da yeni çeşitler kazanmaktadır. Hal böyle olunca günümüzde tabir yerindeyse mumla aranan organik ürün ziraatı bizi destansı bir roman havasında geçmişe götürmektedir. İşte bu çalışmanın ana gayesi bu düşünce perspektifinde gerçekleşse de geçmişte yetişen ürünlerin tespit ve ortaya konması hem bu düşüncenin merkezini kuvvetlendirmekte hem de Trabzon gibi ticari yollar kavşağında bulunan liman şehrinde yetişen ürünlerin neler olduğunu ortaya koymaktadır. Her ne kadar Trabzon, tarihi ticari özelliğine bağlı birçok emtianın buraya geldiği bir yer olsa da konumuz gereği sadece Trabzon kaynaklı ürünler üzerinde durulacaktır. Diğer yönlü bir sınırlandırma da ürün cinsi üzerinden olup tarım yani zirai ürün çerçevesinde meyve ve sebze türünden ürünleri de çalışmanın kapsamında dikkatlere sunmaktadır.

Çalışmanın tarihsel aralığı klasik tarım uygulamalarının yapıldığı kelimenin tam anlamıyla organik üretimin gerçekleştiği dönemdir. Bu dönemde Trabzon'da var olan ürünlerin tespiti ve analizi iki temel kaynak üzerinden izah edilebilir. Bunlardan biri arşiv merkezli olup Trabzon Kadı Sicilleri içerisinde yer alan narh listeleridir. Diğerisi ise bir nevi tarihin canlı şahitleri olan dönemin seyahatnameleridir. Bunların yanında konuyla alakalı diğer basılı kaynaklar üzerinde de yapılacak inceleme ile mevcut ürünlerin tespiti ve ürünün anavatanı, yetiştiği iklim vs. özellikleri üzerinden izahatı gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, Tarım, Zirai Ürün.

ALİ CEVVÂD'IN 1888 YILI MALUMATLARINA GÖRE TRABZON VİLAYETİNİN GENEL DURUMUNA BİR BAKIŞ

Dr. Cuma KARAN

Trabzon Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
İslam Tarihi ve Sanatları ABD.

ÖZET

Karadeniz bölgesinin merkezi konumunda olan Trabzon, birçok yönüyle tarihte stratejik konumunu hep koruya gelmiştir. Anadolu coğrafyasının yanı sıra civar devletlerle olan bağından dolayısıyla da aynı şekilde hep gündemde olmuştur. Özellikle transport taşımacılıkta civar ülkeler için değerli bir liman, stratejik bir şehir olmuştur.

Trabzon'un bu konumunu Osmanlı son dönem tarih ve coğrafyacılardan biri olan kolağası Ali Cevvâd'ın 1888 yılında neşrettiği “Memâlik-i Osmaniye'nin Tarih ve Coğrafya Lügati” adlı ansiklopedik eserinde yer verdiği toplumsal ve ekonomik verilerin o günün tarihleri itibariyle baktığımızda Trabzon açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Toplumsal ve ekonomik malumata ağırlık veren Ali Cevvâd, eyaletin o dönemdeki idari yapısını, toplumsal alandaki dini ve etnik durumunun yanı sıra ihracat ve ithalat ürünlerin isim ve miktarlarıyla beraber ihraç ve ithal edildiği yerleri tablo halinde zikrederek vilayetin o tarihteki durumunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu çalışmamızda müellif ve eserinin kısa bir tanıtımın yanı sıra yukarıda bahsettiğimiz hususların geniş bir şekilde ele alınması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelime: Trabzon Vilayeti, Toplum, Ekonomi, Etnik, Din.

TRABZON'DA CENUP TÜRKMENLERİ

Dr. Süleyman KÖKSAL

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Yabancı Diller Yüksekokulu

ÖZET

Anadolu coğrafyası 1461 yılında Trabzon'un fethiyle tamamen Türk hâkimiyetine girmiştir. Fetihle beraber Anadolu'nun değişik bölgelerinden bu coğrafyaya iskânlar görülmektedir. Türkler, Trabzon şehir merkezine de yerleşmeye başladılar. Şehzadeler şehri olarak bilinen Trabzon'da Osmanlının kaderini etkileyen padişahlar yetişmiştir. Padişah eşlerinin bazılarının haremdeki yabancılardan seçilmesinin revaçta olduğu dönemlerde Türk kökenli az sayıdaki gelinlerin Dulkadirli Beyliği'nden olması İmparatorluğun bu açıdan da değerlendirilmesini gerektirmektedir. Dulkadirli Beyliği'nden Trabzon'a gelen gelinlerle birlikte bazı Türkmen boyları da Trabzon'a gelmiş ve özellikle Trabzon'un doğu bölgesine yerleşmişlerdir. Bu bölgede iskân olanlar arasında lakap, soy, boy, aşiret gibi aile adları ve bazılarının da coğrafi adları beraberinde getirdikleri yapılan araştırma ve incelemelerde açıkça görülmektedir. Alan araştırması sırasında bilgilerine başvuru yapılan kişiler bazı ailelerin Dulkadirli Beyliği maiyetindeki Cenuptaki Türkmen boylarından gelip Trabzon'a yerleştiklerini anlatmıştır. Bu aile fertleri toplumun sözlü hafızasındaki bilgileri nesilden nesle aktarılması sayesinde öğrenmişlerdir. Günümüzde Cenuptaki aile ve coğrafi adların Trabzon'dakilerle bire bir benzer olması böyle bir çalışma yapılmasının isabetli olduğunu göstermektedir. Ortaya çıkarılan bilgilerle varılan sonuca göre bu tür çalışmalar daha da genişletilebilir.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, Cenup Türkmenleri, Dulkadirli

DOĞU KARADENİZ'İN ANTİK KAVMI: TZANLAR

Ali GENÇ

Antik dönemden itibaren Kuzeydoğu Anadolu'da pek çok kavim ya da topluluk yaşamıştır. Eskiçağ kaynakları bu kavim ya da topluluklar ile ilgili çeşitli bilgiler vermektedir. Eskiçağ kaynaklarının bahsettiği kavimlerden biri olan Tzanlar, Karadeniz'in ulaşılmaz güç dağlık bölgelerinde nispeten izole bir hayat yaşamaktaydılar. Etnik kökenleri tartışmalı olan Tzanlar, ülkeleri tarıma ya da diğer ekonomik faaliyetlere elverişli olmadığı için yağma ve çapul yaparak yaşamaktaydılar. Tzan ülkesi, Armenia ve Lazika krallığına yakın olması sebebiyle VI. yüzyılda devam eden Bizans-Sasani savaşlarında stratejik değer kazanmış ve Bizanslılar Tzanlar ile farklı politikalar geliştirmeye başlamıştır. Bizans İmparatorluğu'nun Tzanlar ile ilgili geliştirdiği politikalara bağlı olarak VI. yüzyıl kaynakları da Tzan kavmi ve ülkesi ile daha fazla bilgi vermeye başlamıştır. Ancak VI. yüzyıl sonrasındaki kaynaklar Tzan kavmi hakkında sessizliğe bürünmektedir. Bu çalışma, Tzanların etnik kökeni ve yaşadıkları bölge hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Çalışma, Bizans politikalarının Tzan kavmine ve bölgeye etkisi hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Ayrıca VI. yüzyıl sonrasındaki tarihi süreçte Tzan kavminin durumu da çalışmanın kapsamı içerisindedir.

Anahtar Sözcük: Bizans, Tzan, Doğu Karadeniz.

ROMA EYALET SİKKELERİ IŞIĞINDA SİNOPE KENTİ TANRIÇALARI

Dr. Nazlı YILDIRIM

Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü

ÖZET

Roma eyalet sikkeleri Roma merkezinden uzakta, imparatorluğun egemenliği altındaki eyaletlerde, Romalı eyalet yöneticilerinin ya da doğrudan imparatorluk merkezi kontrolünde basılan sikkelerdir. Roma İmparatorluğunun eyaletlerinde basılan bu sikkelerin ön yüzlerinde çoğunlukla imparatorun portresi ya da kentte tapınım gören tanrı/tanrıça betimlemeleri; arka yüzlerinde ya kent tarafından kutsal sayılan tanrı/tanrıça betimlemeleri ya da kentte özgü figürler yer almaktadır. Sikkeler üzerinde yer alan bu betimlemeler, kentin siyasi, kültürel ve ekonomik durumlarını yansıtmalarının yanı sıra kentte tapınım gören tanrı ve tanrıçalar hakkında bilgiler sunan önemli birer arkeolojik kaynak durumdadırlar.

Karadeniz'in en kuzey noktasında yer alan ve antik dönem boyunca önemli bir ticari limanı olarak faaliyet göstermiş olan Sinope antik kentinin, Roma Cumhuriyet Dönemi sonlarından başlayarak M. S. 3. yüzyılın sonlarına kadar basılmış olan eyalet sikkeleri üzerinde, kent için önemli figür ve betimlemelerin var olduğu anlaşılmaktadır. Sikkelerin tümü genel olarak değerlendirildiğinde Nymphe Sinope'nin yanı sıra Tykhe, Ceres, İsis, Nemesis ve Aphrodite gibi önemli tanrıçaların betimlendiği anlaşılmaktadır.

Söz konusu bu çalışmanın amacı Sinope'nin Roma sikkeleri üzerinde yer alan tanrıça betimlemelerini ayrıntılı olarak incelemek; antik yazarların anlatımları, seyyahların notları ve kentte gerçekleştirilen kazılarda elde edilen arkeolojik verileri göz önünde bulundurarak tanrıçaların kült özelliklerini ve kent içerisindeki olası kutsal alanlarını tespit etmektir.

Sinope kenti dışında, bu tanrıçaların Karadeniz Bölgesi'ndeki diğer antik kentler içerisindeki önemi ve olası kült merkezleri değerlendirmeye alınarak; bölgedeki tanrıça tapınımlarında herhangi bir birlikteliğin olup olmadığı da ayrıntılıca irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Karadeniz, Sinope, Sikke, Antik Dönem Tanrıçaları.

KARADENİZ'DE BİZANS İMPARATORLUĞU'NUN SON İZLERİ: TRABZON AYASOFYA KİLİSESİ (HAGIA SOPHIA) RESİM PROGRAMININ BİZANS İKONOĞRAFİSİ BAĞLAMINDA YORUMLANMASI

Uzm. Bahargül ATAŞ

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZET

Konstantinopolis'in 1204 yılında Haçlılar tarafından alınmasından sonra, Komnenos Hanedanlığı'nın kurduğu Trabzon İmparatorluğu; Bizans'ın son dönemine damga vurmuş ve siyaset-ekonomi-dış ticaret konuları dışında sanat ve mimari bağlamında da son özgün ve reel örneklerini vermiş ve Karadeniz Bölgesinde söz sahibi olmuştur.

Trabzon'da, günümüze kadar iyi biçimde gelebilen kiliselerden en önemlisi olan Trabzon Ayasofya Kilisesi, İmparator I.Manuel Komnenos (1238-1263) zamanında imar edilmiş ve Trabzon bölgesinin kültürel ve dini yaşamına etki etmiştir.Geç Bizans kiliselerinin en iyi örneklerinden biri olan bu yapıdan; Evliya Çelebi (1648), Pitton de Tournefort (1701), Hamilton (1836), C.Textier (1864), Trabzonlu Şakir Şevket (1878), Lynch (1893) ve D.Winfield (1985) gibi araştırmacılar ayrıntılı olarak söz etmişlerdir. Timur zamanında Trabzon'dan geçen İspanyol elçisi Clavijo da gezi notlarında bu kiliseye değinmiş ve ilginç noktalar üzerinde durarak kiliseyi sosyal boyutları ile yorumlamıştır.

Trabzon Ayasofyası'nın çağdaşı, İstanbul'da son dönem Bizans stratejisine örnek olan Kariye Kilisesi Konstantinopolis için ne değer taşıyorsa; Trabzon Ayasofya Kilisesi de Karadeniz için aynı öneme sahip olmuştur. İsa, Meryem, Hristiyanlık gibi olguların ikonografideki yorumlamalarının, resim olarak yansıdığı kilisede, İncil konularının Bizans'ın son dönemine ait özellikler ile yansıtılmış olması da Karadeniz'de günümüze kalmış ve araştırılması gereken öznel konulardandır. Çalışmamızda, Trabzon Ayasofya Kilisesi içerisindeki resim programının, geç dönem Bizans İmparatorluğu'nun Karadeniz'deki sosyal ve toplumsal değerler bağlamında İncil konularının yorumlanması ile birlikte; Bizans ikonografisine ve araştırmalarına akademik bir katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bizans Sanatı, Trabzon Ayasofyası, İkonografi, Fresk.

ALTINCI BÖLÜM:

İLAHİYAT KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

EMİN HİLMİ EFENDİ’NİN MÜNŞEÂT’I VE HZ. PEYGAMBER’E YAZDIĞI ARZİHÂL

Dr. Halil İbrahim HAKSEVER

OMÜ İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Emin Hilmi Efendi 1247/1831 yılında Trabzon’da doğmuş, 1301/1884’te İstanbul’da vefat etmiş âlim ve şair bir kişidir. Medrese tahsilini yaptıktan sonra devletin çeşitli kademelerinde ve farklı bölgelerde memurluk yapmıştır. Arapça ve Farsça bilen yazarın Nakşibendiyye tarikatına de intisabı vardır. Eserleri arasında yer alan 1293/1876 baskılı Münşeât’ında, çoğu kendine ait olduğu düşünülen resmî ve hususî yazışma metinleri bulunmaktadır. Çeşitli devlet kademelerine resmî işler için ve şahsî düşüncelerle yazılmış yazılar arasında dikkati çekenler vardır. “Mazbata, arıza, mahzar, arz-ı hâl, şukka, tahrirat” gibi isimlerle anılan bu yazılarda görevli tayini, resmî rapor, iş takibi, devlet merkezinden talepler vb. konular işlenmektedir. Ayrıca kişiler/makamlar arası teşekkür, taziye, tavsiye, tebrik, muhabbet vs. konulu yazışma örnekleri de çoktur. Az sayıda olan edebî nitelikli mektuplar, yazarların üslup ustalığını gösteren inşa metinleridir. Bunlar arasında denizcilik, musıkî, çiçek, kuş terim ve tabirleriyle; bir ses/harf üzerine yoğunlaşan secili yazılar ve latifeli ifadelerle dolu sanatlı metinler göze çarpmaktadır. Hazret-i Peygamber için yazılan üç sayfalık arzihal de dinî-edebî değer taşıyan bir inşa metnidir. Arzihal, Emin Hilmi’nin dinî hassasiyetini de göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Bildiride, eserdeki inşa metinlerinin muhtevalarına dair genel bilgi verilecek; arzihal metni ise daha genişçe incelenip Latin harfleriyle sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Emin Hilmi, Münşeât, Peygamber’e Arzihal.

KARADENİZ HALKININ DİNİ HAYATINA ETKİLERİ BAKIMINDAN HACI FERŞAD EFENDİ

Doç. Dr. Muhammet YILMAZ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi, Tefsir Anabilim Dalı

Doç. Dr. Ali KUMAŞ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi, İslam Hukuku Anabilim Dalı

ÖZET

Hacı Ferşad Efendi, irşad faaliyetlerini ve hizmetlerini yaşadığı yöre olan Trabzon bölgesi dışında Karadeniz bölgesinin büyük bir bölümünde devam ettirmiş, gök kubbede hoş bir sada bırakma adına, halkın dertlerine derman olmuş, insanî değerler saçmış, sosyal ve ilmî yönden olduğu kadar iktisadî yönden de toplumun gelişmesine katkı sağlamış mânevî önderlerden birisidir. Bu nedenledir ki, yıllar geçmesine rağmen onun irşad, sevgi ve gönül medeniyeti olarak inşa ettiği hizmet ve hatıraları, dillerde dolaşmakta ve muhabbeti gönüllerde yaşamaktadır.

Hacı Ferşad Efendi, toplumun kültür ve bilgi değişimine uğradığı hassas bir dönemde; başta Karadeniz ve özellikle de Trabzon/Of ve Çaykara bölgeleri olmak üzere, Erzurum, Bayburt, Gümüşhane hatta Ankara ve Konya’da halkın dini hayatı üzerinde unutulmaz izler bırakmış değerli büyük din âlimlerinden ve tasavvuf ehlerinden biridir.

Bizler de bu tebliğimizde Hacı Ferşad Efendi’nin başta Trabzon olmak üzere yöreye ve bölgeye olan ilmî, dînî ve ahlâkî hizmetleri günümüz insanının ve gelecek nesillerin bilgisine sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Dini Hayat, Karadeniz Bölgesi, Trabzon, Hacı Ferşad Efendi

YEDİNCİ BÖLÜM:

GÖÇ KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

GÜRCİSTAN'DAN DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ'NE GERÇEKLEŞEN GÖÇÜN DEĞİŞEN BAĞLAMI VE GÖÇMEN PROFİLLERİ¹

Dr. Bekir GÜZEL

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü

ÖZET

Ibn-i Haldun'un "*coğrafya kaderdir*" sözünü söyleyip söylemediği ile ilgili tartışmaların ötesinde, bölgesel ve kitlesel göçlerin yoğunlaştığı 21. yüzyılın gerçekliğinde bu sözün geçerliliği tartışılmaz bir hâl almıştır. Bugün iki sınır komşusu ülke olarak jeopolitik, iktisadi, idari, siyasi ve sosyokültürel ilişkilerini sürdüren Türkiye ile Gürcistan arasındaki resmi ilişkiler; 2 Şubat 1921 tarihinde Gürcistan Cumhuriyeti Elçisi Simon Mdivani'nin Ankara'da Atatürk'e sunduğu güven mektubu ile başlamıştır. Fakat göç çalışmaları açısından değerlendirildiğinde iki toplum arasındaki ilişkinin yüzlerce yıl öncesine kadar uzandığı görülmektedir. Özellikle jeopolitik konumu nedeniyle farklı toplumların, krallıkların, imparatorlukların ve/veya devletlerin saldırılarına maruz kalan Gürcistan topraklarından Anadolu'ya yönelik yüzyıllardır devam eden bir göç hareketliliği söz konusudur. Bu göçler her geçen yüzyılda artarak, çeşitlenerek ve farklılaşarak devam etmiştir. Nitekim geçen yüzyıllarda on binlerle ifade edilen sayılar, 21. yüzyılda yüz binlere ulaşmıştır. Bugün düzensiz göç ile ilgili net verilere ulaşmak mümkün olmasa da farklı işlerde çalışmak amacıyla Gürcistan'dan Türkiye'ye giriş yapan/göç eden yüz binlerce Gürcistan vatandaşının bulunduğu bilinmektedir. 19. ve 20. yüzyıllarda iskân amaçlı ve kalıcı olmak için gerçekleştirilen bu göçlerin, imparatorluklardan ulus devletlere geçişte değişen bağlamla birlikte ekonomik amaçlı ve geçici süreyle gerçekleştirildiğini görmekteyiz. Göç hareketlerinin doğasında gözlemlenen bu değişim göçle gelen bireylerin profillerinde de farklılaşmalara yol açmıştır. Artık göçmen profilleri herhangi bir grup ya da toplulukla birlikte hareket eden ve yeni bir mekânsal aidiyet duygusu ihtiyacı içinde olan bireylerden; bireysel olarak hareket eden ve gelir elde etmeyi amaçlayan bireylere evrilmiştir. Bu çalışmada, bilimsel araştırma sınırlılıkları da göz önüne alınarak, özellikle son çeyrek yüzyılda Doğu Karadeniz Bölgesi'ne gerçekleşen göç hareketlerinin değişen bağlamı ve göçmen profilleri ele alınıp tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Gürcistan, Doğu Karadeniz Bölgesi, göç, göçmen profilleri

¹ Bu çalışma Prof. Dr. Sema BUZ danışmanlığında hazırlanan "*Türkiye-Gürcistan Sınırında Düzensiz Göç Hareketleri: Doğu Karadeniz Örneğinde Göçmen Deneyimleri*" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

PANDEMİ ve GÖÇ:

PANDEMİ SÜRECİNİN GÖÇMENLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Selim KARYELİOĞLU
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Sosyoloji Bölümü

ÖZET

Salgın veya başka deyişle pandemik hastalıklar tarihin her döneminde toplumları farklı biçimlerde etkilemiş, ortaçağdaki veba salgınları örneklerinde olduğu gibi zaman zaman toplumun tamamının varlığını ortadan kaldıracak boyutlara ulaşmıştır. Gerek doğal nedenler, gerekse insan kaynaklı nedenlerin karmaşık bir sonucu olarak ortaya çıkan salgın hastalıklar, her dönem farklı özellikler gösteren ve toplumsal hayatın niteliği ile sıkı sıkıya ilişkili bir seyir izlemiştir. Günümüzde, gündelik hayatın merkezinde yer alan ve bütün yer küreyi aylardır meşgul eden ilk sıradaki gündem maddesi olan corona veya covid 19 salgını, bir salgın hastalığın ötesinde, dünya ölçeğinde gündelik hayatı doğrudan şekillendiren bir sürecin başlamasına neden olmuştur. Dünyanın her yerinde, farklı toplumsal kesimleri farklı biçimde etkileyen salgının en çok etkilediği kesimlerin başında göçmenler gelmektedir. Her ülkede, dezavantajlı grupların başında yer alan göçmenler, bir yandan dezavantajlı konumlarının yarattığı sorunlarla bir yandan da olağan dışı koşulların ortaya çıkmasına neden olan pandemi süreciyle mücadele etmek durumunda kalmışlardır. Bu çalışmada, pandemi sürecinin göçmenlerin yaşantısı üzerinde, genel anlamda ne tür etkiler yarattığı ele alınmaktadır. Bu bağlamda, Hatay'ın merkez ilçesi Antakya'da derinlemesine mülakat yapılan 20 Suriyeli göçmenden elde edilen veriler ışığında konu analiz edilmektedir. Daha ne kadar süreyle küresel toplum üzerinde etkisini sürdüreceği belli olmayan pandemi sürecinin yarattığı toplumsal etkiler araştırılmayı beklemektedir ve yapılan bu çalışmada, örneklem grubuyla ilgili sınırlılıklar göz önünde bulundurularak konunun belli bir yanına ilişkin hususlar açığa kavuşturulmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Göç, Küresel salgın, Suriyeli göçmenler.

İÇ GÖÇÜN MEMLEKETE DİNİ VE TOPLUMSAL YÖNDEN SONUÇLARI

Dr. Hasan Ali YILMAZ

Iğdır Üniversitesi

ÖZET

Bu sunum, göçmenlerin ‘geride kalan’ yakınları üzerine olan etkileri üzerine olacaktır. Özellikle, Giresun’dan Gebze’ye göç etmiş göçmenlerin değişen dini kimliklerinin memleketlerine sosyal ve dini yönden etkilerini araştıracaktır. Bu sunum, 2013-2018 yılları arasında İngiltere’de bulunan Lancaster Üniversitesi’nde tamamladığım doktora tezimin içerisindeki ‘Yerel Ötesi Aile İlişkileri’ adlı bölümün özeti olacaktır. Sunumdaki değerlendirmeler, göç çalışmalarında 2000’lerden sonra sıklıkla kullanılmaya başlayan ‘yerel-ötesi’ yaklaşımı ışığında olacaktır. Araştırma, materyal olan ve materyal olmayan dini pratikler ve kaynakları dikkate alarak göçmenler ve ‘geride kalanların’ aile-içi, akrabalık ve sosyal ilişkilerini incelemektedir. Metodolojik olarak, bu çalışma 2015 yılında 6 ay süren etnografik bir çalışmadır. Alan çalışması Gebze’de ve Giresun’da yapılmıştır. Veriler 25 katılımcıyla yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilmiştir. Bu çalışmadan aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. 1) Din, yerel-ötesi ağlar oluşturmada ve yerel-ötesi aile kurmada etkili bir kurumdur. 2) Din, sosyal ve aile içi ilişkileri dönüştürmede veya yeniden üretilmesine vesile olmaktadır. 3) Göçmenlerin dini kimlikleriyle karşı karşıya kalan ‘geride kalanlar’ sosyal, mekânsal, manevi ve sembolik sınırlar elde etmektedirler. 4) Göçmen ve ‘geride kalanlar’ arasındaki iletişimin etkililiği ve sıklığı, Giresun’un dini geçmişini, devlet ve din arasındaki ilişki ve medya, yerel-ötesi aile ilişkilerini şekillendirmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma dini objelerin, pratiklerin, etkileşimlerin ve arzunun ‘geride kalan’ memleketi, yakınları ve ilişkileri etkilemesini örneklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç; Din; Yerel-Ötesi; İlişkiler.

DOĞU KARADENİZ'İN MODERN DÖNEM GÖÇ DENEYİMİNDE TOPLUMSAL DEĞİŞİM ODAKLARI ÜZERİNE BİR DERLEME

Dr. Esen Burcu ÖZCAN

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

ÖZET

Bu derleme çalışması, 19.yy.dan günümüze kadar Doğu Karadeniz Bölgesi'nde deneyimlenen nüfus hareketlerine olan akademik ilginin toplumsal değişim çerçevesinde değerlendirilmesini konu alır. Çalışmanın iddiası, bu bağlamda üretilen araştırmalar içerisinde incelemeye dahil edilenlerin tematik yönelimleri ve metodolojik yaklaşımlarında karşılaşılan farklılıklara rağmen, bir arada değerlendirildiklerinde Doğu Karadeniz Bölgesi'nin modern dönem göçlerinin birbirleri ile ilişkili olarak okunmasına ve anlamlı bir senteze ulaşılmasına imkân verdiğidir. Benimsenen yöntem, belirlenen tema ve zaman aralığı özelinde oluşan bütün akademik yazının taranması yolu ile; şimdiye kadar ortaya koyulan bu araştırmaların göç temelli toplumsal değişim odakları etrafında yoğunlaşan temel bulgularını bir araya getirerek ikincil bir analize tabi tutup bu odaklar açısından bir ileri analiz seviyesine ulaşmaktır. Böylece çalışma ile amaçlanan, incelenen müstakil çalışmaların sınırlılıklarını aşarak Doğu Karadeniz Bölgesi göçü özelinde son üç yüz yıla yayılmış bütüncül bir bakış açısı yakalamaktır. Çalışma sonucunda akademinin odağındaki bölgeye özgü ana göç desenleri ve bu desenler arasındaki ilişkiler, toplumsal değişim bağlamında aktörlerin zaman içerisinde farklılık gösteren etki düzey ve alanları ile bölgenin modern dönem göç kültürlenmesine dair ulaşılan yorumlar ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz, göç, nüfus hareketi, toplumsal değişim.

SEKİZİNCİ BÖLÜM:

SOSYOLOJİ KONULU TEBLİĞ ÖZETLERİ

ABD'DE TÜRK DİASPORASINDA DOĞU KARADENİZ KÖKENLİLERDE KİMLİK DUYARLILIĞI

Prof. Dr. H. Musa TAŞDELEN

Sakarya Üniv. Sosyoloji Bölümü Öğr. Üyesi

ÖZET

01Eylül 2016 -31 Ağustos 2017 tarihleri arasında ABD'deki Türk Diasporasının İslam Algısı ve Kimlik İnşasını konu alan bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sadece Türkiye Cumhuriyetinden gelenleri değil, aynı zamanda Türk Dünyası'ndan gelen Türk topluluklarını da içermektedir. Türkiye kökenliler içerisinde Doğu Karadenizliler önemli bir yekünü tutmaktadır. Araştırmada nicel ve nitel araştırmaları birlikte değerlendirmek üzere karma yöntem uygulanmıştır. Nitel araştırmaya dahil olan Giresun, Trabzon ve Rize kökenli mülakatçıların görüşleri üzerinden kimlik duyarlılıkları bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Amerikan toplumu açısından farklı etnik ve dini kültürlerin temsili açısından çok kültürlü politikaları tanımlayan iki kavram olarak öne çıkmaktadır: *Erime kabı (melting pot)* ve *salata kasesi*. Erime kabında Amerikan milli devletinin birer parçası olarak bütün etnik kültürler karşılıklı bir birleşme süreci yaşarlar. Bu birleşimde hakim tonu, hakim etnik kültürün rengi teşkil eder. Salata kasesi modelinde, farklı Amerikan etnik kültürlerinin bir araya getirilmesi ama tek türdeş bir kültür oluşturmaması amaçlanır. Bu modelde her bir kültür kendine özgü farklılıkları korurken, fertler kendi kültürel farklılıklarını muhafaza ederek aynı zamanda modern Amerikan kültürünü paylaşırlar. Diaspora cemaatleri, varlıklarını önemli ölçüde kendi mensupları arasındaki birincil türden ilişkilerle sürdürürler. Bu ilişkiler gündelik yaşantıda baskın özellik arz eder. Ancak, diaspora mensupları arasındaki birincil ilişkiler baskın olma özelliğini kaybetmeye, farklı kültür ve kökenden olan toplumsal çevrelerle ilişkiler öne çıkmaya başladığında, ilişkilerin melezleşmesi olgusu kendini gösterir. Melez ilişkilerde kimlik odaklı tercihlerin önemi azalır. Bu tür ilişkilerin yoğunluğu arttıkça kültürler arası evlilik oranları yükselmektedir. Melez ilişkilerin en önemli özelliği kendi kültürüne ve kimlik değerlerine ait duyarlılıkları azaltmasıdır. ABD'deki Türk Diasporasının kültürel açıdan en yoğun korumacı tutumuna sahip kesimini oluşturan Doğu Karadenizlilerin yeni kuşaklarında melez ilişkilerin gelişimiyle birlikte bu korumacı tutum önemsizleşmeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: ABD, Türk Diaspora, Doğu Karadenizliler, Kimlik Duyarlılığı.

POPÜLİZMİ ANLAMAK: AŞIRILIKLAR ÇAĞINDA SİYASAL KÜLTÜR

Doç. Dr. Armağan ÖZTÜRK

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığı - Danışman

ÖZET

Popülizmin demokratik siyasi kültüre katkısı birkaç noktada anlamlı hale gelir. Bahsi geçen noktalardan ilki seçkin karşıtlığıdır. Elitlere karşı halkın yanında olmak popülizmin en bilinen özelliğidir. Ancak liberal demokrasiyi halk egemenliği ideali bağlamında eleştiren popülist okuma sadece seçkin karşıtı değil aynı zamanda çoğulculuk karşıtıdır da. Halk adına yapılan siyasette halkın tamamı halktan sayılmaz. Bu son hatırlatma bakımından popülizmin benimsediği halk kavramının fazlasıyla ahlaki ve dışlayıcı olduğu söylenebilir. Siyasi rakiplerin ötekileştirilmesi ahlaklaşmış halk anlatısının doğal bir uzantısıdır.

Siyasi kültürü aşırılığa sürükleyen moment ise tam da bu noktada söz konusu olur. Halk iktidarının pasif bekçisi olan lider kurumlarla ve elitlerle çatışır. İlgili çatışma demokratik siyaseti yeniler. Ancak liderin temsil ettiği popülist siyasi hareketin çoğulculuk karşıtı konumu siyasi kültürdeki çatışma ve kutuplaştırma düzeyini artırır. Atıfta bulunan düzey arttıkça demokratik siyaset otoriter alternatifine doğru mevzii kaybeder.

Anahtar Kelimeler: Popülizm, Demokrasi, Çoğulculuk, Elitler, Lider

SAKİN ŞEHİR MARKALAŞMASI ARDINDAN ŞAVŞAT'TA YAŞANAN SOSYO-MEKÂNSAL DEĞİŞİMİN ANALİZİ

Dr. Sinem ÖZDEDE

Pamukkale Üniversitesi
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Dr. Dalya HAZAR

Pamukkale Üniversitesi
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

ÖZET

Çalışma, Artvin ili Şavşat ilçesinde Sakin Şehir markalaşması ardından meydana gelen sosyo-mekânsal değişimleri, turizm sektörlerindeki potansiyelleri, planlama ve üretim politikaları çerçevesinde yerel halkın algısı üzerinden ortaya koymayı amaçlamaktadır. Türkiye’de ve dünyada sakin şehirler yerel sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için yerel karakteristikleri korumayı amaçlarken, kaçınılmaz olarak turizmi de teşvik etmektedir. Ancak, bu koruma dengesi ve turizm sektörleri sıklıkla çatışmalı olabilmekte ve kırsal turizm gibi kesişimleri geliştirecek doğru planlama ve üretim politikalarına ihtiyaç duyabilmektedir. Bunun yanı sıra, yerel sürdürülebilir kalkınma bağlamında yerel mimari dokuyu ve belleği koruyarak geliştirmek amaçlanmasına rağmen, son yıllarda Şavşat ilçesinde bu durum aleyhine mekânsal değişimler tespit edilmiştir. Çalışma iki aşamaya dayanmaktadır. İlk aşamada, sakin şehir markalaşması ardından kentlerde genel olarak yaşanan değişimlerin incelenip değerlendirildiği bir literatür taraması yapılmaktadır. İkinci aşamada, 2015 yılında Türkiye’nin sakin şehirleri listesine giren Şavşat’ta yürütülen saha çalışmalarında yapılan derinlemesine mülakatlar ve yerinde gözlemler ile mevcut durum tespiti yapılmaktadır. Mülakat soruları, Şavşat’ın mekânsal, sosyal, demografik, kültürel, ekonomik ve politik yapısındaki değişiklikleri yerel halkın algıları dahilinde incelemeyi amaçlamaktadır. Mülakatın çıktıları iyi yönetilen bir gelişme ve planlama çerçevesini aydınlatmaktadır. Bu aşamada, yerel halk tarafından algılanan sorunlar ve potansiyeller göz önüne alınarak; çatışmaların giderilmesi, potansiyellerin iyileştirilmesi ve planlama süreçlerinde yerel katılımın artırılması şeklinde politika yaklaşımlarının çerçevesi çizilmektedir.

Anahtar kelimeler: Sakin şehir, turizm, mekânsal değişim, kırsal planlama, Şavşat

TRABZON İLİ KENT KİMLİĞİ VE KÜLTÜRÜNÜN SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEKİ YANSIMALARI: TWITTER ÖRNEĞİ

Leyla Nur KASAP

Kırıkkale Üniversitesi

Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Karadeniz her zaman kültürü ile dikkat çeken bölgelerin başında gelmiştir. Trabzon ise bir il olarak kültürü ve kent kimliği ile bölgeden sıyrılıp öne çıkmayı başarmıştır. Özellikle “bize her yer Trabzon” söylemi ile farklı illerde yaşayan Trabzonluların bile birbirleri ile olan bağı görmek mümkündür. Bu denli birbirine ve kültürüne bağlı olan insanların, sosyal medya içerisindeyken “Trabzonluluk” kimliğinden bağımsız olmaları mümkün değildir. Kendi kişisel hesaplarında paylaşım yapanlar dışında sadece Trabzon üzerine “anonim” hesaplar da görmek mümkündür. Bu hesapların bazıları direkt olarak günlük yaşam pratikleri üzerine gönderiler paylaşırken bazıları da kentin “ağız”ı üzerine paylaşımlar yapmaktadır. Biz bu çalışmada genel olarak “Trabzon ili ve kültürü” üzerine paylaşımlar yapan hesapları inceleyeceğiz. Bu hesaplarda özellikle kültürel öğelere vurgu yapan paylaşımları dikkate alacağız. Çalışma içerisinde belirlenen sosyal medya hesaplarının gönderileri incelenip aralarında kültürel ve kimlikle alakalı öğeler barındıran gönderiler dikkate alınacaktır. Böylece Trabzon ilinin kent kimliğinin ve kent kültürünün sosyal medya üzerindeki yansımalarına dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kent Kimliği, Kent Kültürü, Trabzon İli, Sosyal Medya, Twitter.

GÜMÜŞHANE'DE AİLE YAPISI

Dr. Orhan BİNGÖL

Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

Dr. Olcay TİRE

Munzur Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

Bir kurum olarak aile, sosyolojinin temel çalışma alanlarından biridir. Aile aynı zamanda belirli yerlerin kültürlerini sosyolojik olarak okumada başvurulan lokal zeminlerin en önemlilerindedir. Çünkü ailenin gelir kaynağı ve düzeyi, eğitim seviyesi, üye sayısı ya da üyeler arasındaki ilişkilerin tarzları gibi değişkenler hem üzerinde çalışılan ailelerin genel karakterini hem de o ailelerin yaygın olduğu yerlerin kültürlerini resmetmektedir.

Bu bakımdan bir Doğu Karadeniz şehri olan Gümüşhane'nin kültürel özelliklerinin incelenmesinde şehirdeki aile yapısı işlevsel bir kaynak olarak belirmektedir. Dolayısıyla bu bildiride aile ile ilgili genel kuramsal açıklamaların üzerine Gümüşhane özelindeki aile verileri ilave edilerek şehrin ailevi ve kültürel yapısı değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Kültür, Karadeniz, Gümüşhane

DOĞU KARADENİZ’DE BOŞANMA SONRASI KADINLARIN YAŞADIĞI SORUNLAR ve BAŞA ÇIKMA YOLLARI: TRABZON ÖRNEĞİ

Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü

Özlem KELEŞ (Sosyolog), **Yağmur KANDEMİR** (Sosyolog),

Muhammet KALAYCI (Sosyolog)

ÖZET

Toplumun temel yapı taşlarından biri ailedir. Ailenin meydana gelmesinde de evliliğin önemi büyüktür. Türkiye’de evlilik, geleneksel aile yapısı ve dinin etkisiyle kutsal bir müessese olarak kabul edilmiştir. Geleneksel aile yapısının bozulması sonucunda, bireyselleşmenin de artması ile boşanma oranlarında göz ardı edilemeyecek bir artış meydana gelmiştir.

Sosyal bir olgu olarak boşanma, aile birliğinin parçalanmasıdır. Çiftler evlilik sürecinde fiziksel ve duygusal şiddet, aldatma, terk etme, kültürel ve ekonomik sebepler gibi sorunlar sonucunda boşanma kararı alırlar. Türkiye’de hala etkinliğini sürdüren geleneksel ve dini olgular, boşanma olgusuna ve boşanmış çiftlere olan bakışın olumsuz tezahürüne sebep olmaktadır.

Boşanma sürecinden sonra kadınlar, erkeklere oranla toplum tarafından daha fazla oranda psikolojik, ekonomik ve sosyal baskıya ve dışlanmaya maruz kalmaktadırlar. Sosyal dışlanma, taciz, saygınlık kaybı, yoksulluk, yetersiz eğitim, işsizlik, çalışma mecburiyeti, çocuk bakımı gibi konular kadının boşanma sonrasında yaşayacağı hayatı etkileyen başlıca faktörlerdendir.

Türkiye’deki ataerkil aile yapısı, toplumsal cinsiyet algısı, kadınların erkeklere ekonomik açıdan bağımlı olması boşanma sonrasında kadınların daha fazla sorun yaşamasına sebep olmaktadır. Her ne kadar Trabzon’da kadınlar çok güçlü bir görüntü verse de, bu çalışmanın amacı, Trabzon’da boşanmış kadınların yaşadığı sorunları belirlemek ve Trabzon’da bulunan her yaşta boşanmış çocuklu/çocuksuz kadınların topluma, sosyal hayata, ekonomik alana tekrardan kazandırılması ile ilgili imkân ve tehditleri tartışmaktır. Çalışmanın verileri Trabzon’da ikamet eden 61 boşanmış kadınla anket ve 21 boşanmış kadınla da derinlemesine mülakat yapılmak suretiyle elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, Aile, Evlilik, Boşanma, Boşanmış kadınların yaşadıkları zorluklar.

POST-MODERN TOPLUMLARDA GÜZELLİK İMAJININ ÜRETİMİ: TRABZON İLİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Serdal FİDAN
KTÜ. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

ÖZET

Bütün toplumlarda bulunan güzellik kavramının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Her toplumda güzellik kavramı belli ölçütlerle farklılaşmaktadır ve zaman içerisinde de algılanışında birçok değişim göstermiştir. Bu değişim zamanın şartları ve moda olarak belirlenen standartlarına bağlı olarak da kendini göstermektedir. Güzellik somut ve soyut birçok tanımı içerisinde barındırırken, günümüzde ise güzellik kavramı daha çok kadınlar üzerinden tanımlanmaktadır. Günümüz toplumlarında kadınlar bir obje ve tüketim nesnesi haline dönüştürülmüştür. Dar bir güzellik anlayışıyla kişi kendisine yabancılaştırılmış, bedeniyle kavga eder bir hale gelmiştir. Bu bağlamda bu çalışma, günümüz toplumlarında idealize edilmiş bir güzellik anlayışı ve bunun kadınlara dayatılmasının nedenlerini ve sonuçlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Toplumda oluşturulan güzellik anlayışıyla kadınlar güzellik salonlarına yönelmiş, ideal olarak kabul edilmiş güzelliğe ulaşmaya çalışmışlardır. Bu çalışma kadını ve bedenini manipüle eden nedenlerin araştırılmasını kapsamaktadır. Araştırmada nitel veri toplama yöntemi kullanılmış ve katılımcılarla yüz yüze derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Topluma dayatılmış ideal güzellik anlayışına ulaşmak için güzellik salonlarına giden ve kalıcı bir operasyon yaptıran 13 kadın katılımcı araştırmaya katılmıştır. Araştırma Trabzon ili örneklemini kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güzellik, Kadın, Estetik, Post-modernizm, Algı

KOMŞULARIN GÖZÜYLE DEVLETTEN YOKSULLUK YARDIMI ALAN AİLELERİN DURUMU: TRABZON ÖRNEĞİ

Fatmanur DEVECİOĞLU (Sosyolog), **Muhammet Sefa OVACIK** (Sosyolog)

Yasemin ÇİLİNGİROĞLU (Sosyolog), **Elem DEMİR** (Sosyolog)

Doç. Dr. M. Yavuz ALPTEKİN

ÖZET

Son yıllarda yoksulluk olgusunun küresel bir sorun haline gelmesi, araştırmacıların yoksulluğa ayrı bir önem vermesine neden olmuştur. Bu araştırmada kamu kurumlarından yoksulluk yardımı alan ailelere ilişkin komşularının gözlem ve yorumları incelenecektir.

İlgili kurum ve kuruluşlar ile sosyal politika programları yoksulluğu önleyememekte, ancak yoksulluğun yol açtığı sorunları kısmen hafifletebilmektedir. Bu sosyal yardım programlarının, kendini yoksul atfeden birçok insan tarafından istismarı ile gerçek muhatabına ulaşamaması daha büyük bir sorun teşkil etmektedir. Bu araştırma ile yoksullukla mücadele konusunda yapılan tüm kamu yardımlarının gerçek ihtiyaçlıya ulaşabilirliğinin sosyolojik açıdan incelenmesi amaçlanmakta ve eleştirel bir yaklaşımla yoksulluk yardımlarının bir yaşam tarzına dönüşmesi incelenmektedir.

Şüphesiz yoksulluk olgusu sadece teorik düzlemde ele alınabilecek bir olgu değildir. Yoksulluğun toplumsal görünümü teorik düzlemde ele alındıktan sonra, içinde buldukları durum ve kendileri ile ilgili olarak bol miktarda yorum yaptığımız yoksul insanların pratikteki durumlarının tespiti için kendilerini tanıyan komşuları ile görüşülmüştür. Bu bağlamda 50 “komşu”ya anket uygulanmış ve bunlardan 20’si ile de derinlemesine mülakat yapılmak suretiyle veri toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye’de Yoksulluk, Yoksullukla Mücadele, Sosyal Yardımlar, Trabzon.

GELENEKSELLİKTEN MODERNLİĞE: KADIN BAĞLAMINDA İSLAM'IN MODALAŞMASI: KTÜ ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Serdal FİDAN
KTÜ. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

ÖZET

Tarihsel süreçte insan toplulukları kendi kültürlerini semboller aracılığıyla inşa etmiştir. Yüzyıllar boyu süre gelen kültürel semboller kendilerini kıyafet, sanat ve daha birçok alanda moda üzerinden ifade etmiştir. Bu bağlamda özellikle kadınlar tarafından giyilen kıyafetlerin hem statü anlamı taşıması hem de yaşadığı devrinin özelliklerini yansıtmaları bağlamında moda dediğimiz olgunun tarihsel olarak sürekli değişmekte olduğu gözler önüne serilmektedir. Bu çalışmamda İslami usuller bağlamında modanın genç kızlar tarafından ne kadar çok dikkate alındığı ve modanın dini şekillendiren bir olgu olduğu ifade edilmeye çalışılmıştır. Her çağda kendisini farklı şekillerde ortaya çıkartan moda, özellikle kadınlar üzerinde büyük bir etki yaratmıştır. Gerek statü göstergesi gerek tarihi anlamda farklı bir olgu olan moda, günümüzde “taklit etmek” olarak ön plana çıkmaktadır. Alt tabakanın her zaman üst tabakayı taklit ederek, onların tüketmekte olduğu her şeyi neredeyse tükettikleri görülmektedir. Bireylerin giydiği kıyafet sadece statü göstergesi olarak değil de ait olduğu grubun simgesi haline geldiği de söylenebilmektedir. Gruba dâhil olmak için belirli normları kabul ederek onlardan biri gibi görünmek, kıyafet esaslı normları ortaya çıkarmaktadır. Bu araştırmaya öncelikle sürekli değişen bir olgu olarak modanın, döneminin zihniyetinden etkilenerek zamana ve mekâna göre değişiklik gösterdiğini ve sonuçta da dini şekillendiren bir olgu olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle modanın geçmişten günümüze olan yansımalarının ortaya koyulması amacıyla belirli kuram ve kavramlar çerçevesinde Trabzon ilindeki Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde okuyan tesettürlü genç kadınlardan toplam 13 kadın kişiye yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Araştırmada nitel veri toplama yöntemi kullanılmış ve katılımcılarla yüz yüze derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Moda, Din Modernite, Geleneksellik, Sosyal Statü, Sosyal Değişme

DOKUZUNCU BÖLÜM:

DOĞU KARADENİZ'DE TOPLUM VE KÜLTÜR KONULU TEBLİĞİ ÖZETLERİ

SOSYOLOJİK BAĞLAMDA KARADENİZ HALKININ GÜNDELİK YAŞAMI

Aliye KAÇMAZ
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Gündelik hayat dediğimizde çoğu zaman 24 saat içerisinde gerçekleştirdiğimiz yeme-içme, barınma, giyinme, uyuma, eğlenme gibi gün içinde yaptığımız rutin eylemler anlaşılmaktadır. İnsanların her ne kadar bu rutinleri tek başlarına yaptıkları gözlemlense de aslında bunları gerçekleştirdikleri zaman hep bir etkileşim içindedirler. Günümüzde de bölgeden bölgeye, şehirden şehire bu gündelik hayat rutinleri farklılık göstermektedir. Bu farklılıkların nedenleri; iklim, coğrafya, gelenek-görenekler olabilir. Her insan içinde bulunduğu toplumda farklı konumlar işgal edebilmektedir. Çünkü insanların kültürel ve ekonomik sermayeleri birbirinden farklı olabilir. Kimi parasının tamamını kitaplara, dergilere yatırım yaparken; kimi ise dışarıda eğlenmek için parasını eğlence mekânlarına yatırabilir. Böylelikle herkesin zamanını değerlendirmesi birbirinden farklı olabilir. Özellikle bölgelerde yapılan sosyal aktivitelerle insanlar birbirleriyle kaynaşmaktadır. Örneğin; Karadeniz Ayder yaylasında düzenlenen şenlikler hem Türkiye’de yaşayanlar hem de dünyanın dört bir tarafından gelen insanlar açısından büyük önem taşımaktadır. Böylelikle insanlar bu etkinliklere katılarak toplumsal ilişkilerini daha da güçlendirmektedir.

Bu çalışma, Karadeniz Bölgesinde yaşayan halkın gündelik yaşamını sosyolojik çerçeveden ele alıp açıklama üzerinedir. Çalışmanın amacı; Karadeniz halkının gününü nasıl geçirdikleri, boş zamanlarında hangi sosyal aktiviteler yaptıkları, katıldıkları sosyal etkinliklerin sosyalleşmelerine etkisi ve birbiri ile ilişkilerinin nasıl olduğunun keşfedilmesidir. Burada gündelik hayat ve sosyoloji ilişkisi Lefebvre ’nin “Gündelik Hayat Eleştirisi”(1962) ve Goffman’ın “Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu” adlı çalışmalarıyla ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyolojik İmgelem, Karadeniz Halkı, Gündelik Yaşam, Kültür

OSMANLI ARŞİV BELGELERİNE GÖRE XIX. YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA TRABZON'DA DİNİ VE ETNİK YAPI

Dr. Abdurrahman OKUYAN

Bayburt Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

ÖZET

XIX. yüzyılın ikinci yarısında Trabzon'da dini anlamda Müslüman ve Hıristiyanlar yaşarken etnik olarak Türkler, Rumlar, Ermeniler, Çerkezler ve az sayıda Gürcü muhacirin yaşıyordu.

Şehirde yaşayan Müslümanlar ticaret ve balıkçılıkla uğraşırken, bir kısmı da askerlik hizmeti görüyordu. Kasaba ve köylerde yaşayanlar oldukça fakir olduklarından kendi geçimlerini sağlayabilecek imkânlara sahiptiler. 1875 yılında sancakta yaşayan halkın % 65'ini Müslümanlar oluştururken 1900 yılında vilayetteki Müslümanların tümü Hanefî mezhebine bağlı idi. Osmanlı Devleti'nin tamamında olduğu gibi Trabzon'da da Müslümanlar, çok farklı etnik köken ve kültüre sahip olan gayr-ı Müslimlerle bir arada yaşamışlardı. Hemen hepsi Hıristiyan olan bu unsurlar Katolik, Ortodoks ve Protestan mezheplerine mensuptular.

Trabzon'daki en kalabalık gayr-ı Müslim unsur Rumlardı. Din, eğitim ve ticaret konularında istedikleri gibi davranmış ve kendilerine herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Rumların çoğunluğu şehir merkezinde yaşarken, arşiv belgelerine dayanarak şehirde Hıristiyan unsurların meclislerde görev aldıklarını söyleyebiliriz. Trabzon'daki ikinci büyük azınlık gurubu Ermenilerdi. Diğer gayr-ı Müslimler gibi Ermeniler de Osmanlı idaresi altında oldukça rahat bir yaşam sürmekteydiler. İstedikleri gibi ticari işlerle meşgul olmuşlar, zenginleşmişler ve ibadetlerini tam bir özgürlük içerisinde yerine getirmişlerdir.

Trabzon, jeopolitik konumu nedeniyle Rusya'nın ve Batılı ülkelerin ilgi odağı olmuştur. Bu nedenle adı geçen ülkeler XIX. yüzyılda da Trabzon'la olan bağlarını gayet sıkı şekilde korumuş ve geliştirmişlerdir.

Müslümanlarla gayr-ı Müslimler arasında çok uzunca sürelerdir devam eden dostluk ve aynı topraklar üzerinde huzur içerisinde birlikte yaşama tecrübesine XIX. yüzyılın sonlarında Ermenilerin ön ayak oldukları ayaklanmalar gölge düşürmüştür.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, 19. Yüzyıl, Dini Yapı, Etnik Yapı

TEREKE KAYITLARINA GÖRE GİRESUN'DA MADDİ KÜLTÜR UNSURLARI (1859-1920)

Kaan Ramazan AÇIKGÖZ

Sakarya Üniversitesi Tarih Bölümü Doktora Öğrencisi

Soheila FARAJÍ

İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Doktora Öğrencisi

ÖZET

Osmanlı arşiv kaynakları içerisinde Şer'iyye sicilleri büyük bir önem arz etmektedir. Bu siciller içerisinde bulunan tereke kayıtları sosyal, iktisadi ve kültürel tarih açısından önemli veriler içermektedir. Vefat eden kişilerin geride bıraktığı menkul ve gayrimenkullerin yanı sıra giysiler, gıda maddeleri, kitaplar, ev eşyaları ve pek çok maddi kültür unsuru tereke kayıtlarının muhtevası içinde yer almaktadır. Bu öneminden dolayı biz de bu çalışmada, 1859-1920 tarihleri arasında tutulmuş toplam 48 adet Giresun Şer'iyye sicil defterlerinde dağınık halde bulunan tereke kayıtlarını esas alarak; bir yandan anılan yerdeki maddi kültüre dair unsurları tespit etmeye bir yandan da bunlarda meydana gelen anlamlı değişimleri değerlendirmeye çalıştık. Tereke kayıtları özelinde yaptığımız bu çalışma, Giresun'un tarihine bir nebze de olsa ışık tutulabileceği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Giresun, Şer'iyye Sicili, Tereke Defteri, Maddi Kültür, Servet

FEMİNİST COĞRAFYA BAĞLAMINDA ÖYKÜLERDE KARADENİZ KADINI

Prof. Dr. Ülkü ELİUZ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÖZET

Kendi gerçekliklerini ifade etme ve meşrulaştırma zorunluluğunu duyumsayan kadın, feminizm ile '*kendine ait bir oda*'nın ötesinde '*kendine ait bir tarih*'e sahip olmanın gerekliliğini fark eder. İki cinsin ilişkilerinin ve rollerinin belirlendiği ekonomik, sosyolojik, ideolojik, hukukî, politik, coğrafi ve ahlakî yönere sahip bu toplumsal süreçte kadın kimliği ile iklim, yer şekilleri, demografik yapı, kültür, ekonomi, bölge insanının psikolojisi gibi unsurları kapsayan coğrafya arasında bağlantı kaçınılmazdır. Coğrafya ile kadın kategorisi arasındaki ilişkinin cinsiyet rolüne göre kültürel bakımdan düzenlendiği feminist coğrafya, kadınların yaşam koşulları üzerine odaklanması ve toplumsal cinsiyet körlüğüne karşı çıkılması şeklinde aşamalı ilerler.

Toplumbilimsel görüngülerin coğrafya ön planda tutularak şekillendiği Murathan Mungan'ın *Kadından Kentler* adlı öykü kitabında 16 şehirden (İzmir, Adana, Trabzon, Bursa, Samsun, Amasya, Ankara, Sinop, Afyon, Kırşehir, Erzurum, Diyarbakır, Kayseri, Gümüşhane, Mersin, İstanbul) ve bu şehirlerde yaşayan kadınlardan hareketle Türkiye coğrafyası ve kültürel yapısı kurguya taşınır. Yazar, *bambaşka gerçeklik öğelerinin evreninde bireysel farkındalıkları somutladığı diğer yapıtları gibi geçmişe dönük bir akışta değerlerin sarsıntısını kurgularken* “kadınları da haritaya yerleştirme” ve “kadınları görünür hale getirme” üzerine yoğunlaşır. Eserin sonunda hem batı hem de doğu olan İstanbul Esenler Otogarı'nda toplanan bu kadınlardan beşi Karadeniz Bölgesindedir (Samsun, Amasya, Trabzon, Sinop, Gümüşhane). Varoluşsal değerlerin silinişine tanıklık eden bu kadın karakterlerin öyküsü, anlık durumları şimdi-geçmiş paralelinde sorgulayan ve çaresiz/olanaksız/iletişimsiz bir yüzleşme yaşayan bölge insanının izdüşümü halindedir.

Bu bildiride *Kadından Kentler* kitabında dönüşüm/değişim merkezli iki eksenle kurgulanan “Samsun Sigarası, Tütün Balyaları, Tamaron”, “Amasya'daki Teyze”, “Trabzon Burması”, “Sinop'a Gelin Giden”, “Gümüşhane Çok Uzak” adlı 5 öykü, feminist coğrafya merkezli çözümlenecektir. Genişleyerek coğrafyaya dönüşen mekânın belirginleştiği metinlerde kadın-coğrafya ilişkisi, psikolojik özellikler, yaşam tarzı, sosyal statü, ekonomik durum, bitki örtüsü, kültürel yapı, tarihi ve turistik mekânlar, yemek kültürü vb. unsurlar çerçevesinde netleştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Mungan, kadın, coğrafya, Karadeniz, kent, feminizm, öykü.

DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ HALK HEKİMLİĞİNDE İSIRGAN OTU

ÖĞr. Gör. İlker AVCIOĞLU

Giresun Üniversitesi
Şebinkarahisar Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu

Arzu FİDAN

Giresun Üniversitesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi

ÖZET

Günümüzde halk hekimliği uygulamalarının, destekleyici tıp adıyla modern tedavi yöntemleriyle birlikte kullanılması popüler bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Halk hekimliği; belirli bir kültürel çevrede oluşan, tarihsel süreç içerisinde deneme yanılma yöntemiyle elde edilmiş bilgi ve tecrübelerin kuşaktan kuşağa aktarılması sonucu süregelen hastalıkları tedavi etme yöntemleridir. Halk hekimliğinde bitkisel, hayvansal ve madensel kökenli tedavi yöntemlerinin yanı sıra dinsel-büyüsel içerikli uygulamalar da tedavi yöntemleri olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla halk hekimliğinde kullanılan tedavi yöntemleri belirli bir kültürel çevrenin coğrafi konumu, bitki örtüsü, inanç sistemi vb. unsurlarla doğrudan ilişkilidir. Isırgan otu (*Urtica spp.*) özellikle Doğu Karadeniz Bölgesinin sahil kesimlerinde doğal olarak yetişen ve yoğun bir yayılış gösteren önemli bir bitkidir. Bu araştırmada Doğu Karadeniz halk hekimliği uygulamalarında ısırgan otunun kullanım alanları ele alınmıştır. Araştırma Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan Artvin, Giresun, Rize ve Trabzon illeri ile sınırlanmıştır. Kaynak kişilerle yapılandırılmamış görüşme yöntemiyle elde edilen bilgiler derlenerek kayıt altına alınmıştır. Sözlü ve yazılı kaynaklardan elde edilen bilgiler neticesinde ısırgan otunun 44 hastalığın tedavisinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırmanın destekleyici tıp çalışmalarına ve Doğu Karadeniz kültür envanterine katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz, Halk Hekimliği, Isırgan otu.

OFLU HOCALAR VE ÜNLERİNİ KAZANMALARINDA ETKİLİ OLAN ÇEVRESEL FAKTÖRLER

Mustafa TUNÇER

Giresun Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü

ÖZET

Osmanlı Döneminin son iki asrı ile Cumhuriyet döneminin ilk 50’li yıllarında hocalık kimliğinin yanı sıra yöresel adını da adlarının başına yazdırmayı başaran Oflu hocalar bir farkındalık oluşturmuş ve seslerini tüm Anadolu’ya hatta yurt dışına kadar duyurabilmiştir. “Ofllu hoca” diye nam yapmalarının ardında; kullandıkları samimi/içten iletişim dilleri, zarif ve nükteli hitap tarzları, gelenekle moderniteyi bir kefedede taşıyabilme özellikleri ve görev yaptıkları çevrenin hangi çeşit olursa olsun iş ve eylemlerinde hiçbir fedakârlıktan kaçınmamaları yattığı açıklıkla söylenebilir.

“Ofllu hoca” diye liyakat ekseninde kazanılan kimlikte şüphesiz çeşitli çevresel faktörlerin etkinliğinin irdelenmesi amacına yönelik yapılacak analitik bir çalışma söz konusu kimliğin oluşumunun kodlarını açığa çıkarmakta faydalı olacaktır. Öncelikle yöre insanının zorlu tabiat şartları karşısında çalışkan olma zarureti olmak üzere alternatif geçim şartlarının kısıtlılığı, geleneksel medrese kültürünün etkinliği, bölgenin çeşitli medeniyetlerin buluşma noktası olması dolayısıyla zengin tarihi kültür mirasına sahip olması çevresel faktörler olarak öne çıkan hususlardır. Aslında burada “her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır,” sözünün tam da uygun düşeceği bu çevrede yaşayan Karadeniz kadının aşırı derecedeki çalışkanlığı hocaların nitelikli vasfa sahip olmalarına olan katkısını da ilave etmek gerekir.

Bu çalışmada “Ofllu hoca” adıyla sanı tescillenmiş hocaların bu adı almalarındaki alt yapı özellikleri, öncelikle eğitim aldıkları medreseler başta olmak üzere yetiştikleri çevrenin yapısal farklılıkları, kültürel değerleri ele alınmak suretiyle bir kimlik analizi yapılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Of, Solaklı Vadisi, Medrese, Oflu Hoca.

KÜLTÜRÜMÜZDE FINDIĞIN YERİ VE DOĞU KARADENİZ BÖLGESİNDE FINDIK İLE İLGİLİ SÖZ VARLIĞI

Dr. Öğr. Üy. Gül YILMAZ ÇAL

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÖZET

Fındık ile ilgili araştırmalar, fındığın çok eski zamanlardan itibaren insanın hayatında var olduğunu göstermektedir. Fındık kelimesi Karadeniz'in Antik dönemdeki adı "Pont Exinus"tan türetilen "pontik" kelimesinden gelmektedir. Bu kelimenin Farsçası "fonduk", Arapçası "bunduk", Latcesi "nux" ve İngilizcesi ise "hazelnut"tur.

Fındığın anavatanı ile ilgili ise kaynaklarda farklı bilgiler olmakla birlikte Çin kaynaklarında fındığın yetiştirilmesiyle alakalı bilgiler mevcuttur. Heradot Tarihi'nde fındığın Karadeniz'in doğusunda yetiştirildiği bilgisi geçmektedir. Türk kaynakları incelendiğinde ise fındıkla ilk en eski kayıdın Uygur Destanı olduğu görülür. Doğu Karadeniz'de fındığın varlığıyla ilgili ise Evliya Çelebi ve Ispartalı Seyrani gibi seyyahların eserlerinde bilgiler vardır. Evliya Çelebi Trabzon'dan bahsederken dağın taşının fındık olduğunu söylerken Seyrani de Giresun'da fındık yetiştirildiğinden bahsetmektedir. Günümüzde yoğun olarak Ordu, Giresun ve Trabzon'da yetiştirilen fındık tarihi dönemlerde Rize'de de yetiştirilmiştir. Tarihi kaynaklara göre fındık, Karadeniz'de bir ticaret ürünü olarak oldukça eski tarihlerden itibaren varlığını sürdürmektedir. Bölgede uzun bir geçmişi olan bu ürünün etrafında bir kültürün ve söz varlığının oluşmaması düşünülemez. Bu nedenle fındık üzerine yapılacak bir araştırma bu kültürün ve söz varlığının tespitini sağlayacaktır.

Bu çalışmada öncelikle Derleme Sözlüğü'nde fındık ile ilgili var olan kelime ve diğer dil malzemeleri derlenecektir. Daha sonra Doğu Karadeniz bölgesi ile ilgili yapılan ağız çalışmaları taranarak konuyla ilgili farklı kelimelere ulaşılmaya çalışacaktır. Tarafımızdan da yapılan derlemeler ile fındık çevresinde oluşan söz varlığının kayıt altına alınması amaçlanmaktadır. Fındık ile ilgili aynı kavram ve işlere bölgede farklı isimlerin verilmesi bu kavram etrafında geniş bir dil malzemesin oluştuğunun kanıtıdır. Mesela Trabzon'un Akoluk köyünde fındık toplandıktan sonra yerde ve dallarda unutulmuş fındıkları başkalarının toplamasına "gansilis" denilirken Vakfikebir'in Yalıköy köyünde aynı işlem için "faşak" kelimesi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fındık, söz varlığı, Doğu Karadeniz, Doğu Karadeniz ağızları.

TRABZON'DA DİNİ HAYATIN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Necmi KARSLI

Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Din Psikolojisi Anabilim Dalı

ÖZET

Dinin insan hayatındaki yansıması olan dindarlık bireysel, duygusal ve dinamik bir yapıdır. Dindarlık aynı zamanda yaş, cinsiyet, kişilik, medeni durum, meslek, ekonomik durum gibi pek çok faktör tarafından etkilenmektedir. Bu çalışmada Trabzon'da yaşayan bireylerin içsel dini motivasyon ve dini tutum düzeyleri ile yaş, cinsiyet, medeni durum, meslek, sosyo-ekonomik durum, sigara kullanımı, sağlık durumu ve kişilik yapıları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2020 yılında Trabzon il sınırları içerisinde ikamet etmekte olan farklı yaş ve meslek gruplarından 1000 bireyden oluşmaktadır. Araştırmada ölçme araçları olarak İçsel Dini Motivasyon Ölçeği ve Ok-Dini Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde frekans dağılımı, korelasyon, t-testi, anova, ki-kare ve regresyon işlemleri uygulanmıştır. Araştırmada özetle şu sonuçlara ulaşılmıştır. Yaş arttıkça dindarlık artmaktadır. Kadınlar erkeklerden daha dindardır. Evlilerin ve dulların dindarlık düzeyleri bekarlarından daha yüksektir. Öğrencilerin dindarlık düzeyi diğer meslek gruplarından daha düşüktür. Sosyo-ekonomik düzey arttıkça dindarlık azalmaktadır. Sigara kullanımı ile dindarlık arasında negatif ilişki bulunmaktadır. Sağlık durumu ve kişilik yapısı ile dindarlık arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Trabzon, Toplumsal Dini Hayat, Demografik Değişkenler.

SOSYO-KÜLTÜREL YAPI VE SUÇ OLGUSU ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Dilek DIVRAK

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Suç, kişisel alanı aşırp kamusal alana giren, yasak olan ve kamusal müdahale gerektiren bir olgu olarak tanımlanır. Suçlar; sosyal, ekonomik ve coğrafi faktörler arasındaki etkileşimden kaynaklanan bir olgudur. Suç konusundaki araştırmalar, suçun nedenleri ve demografik özellikleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Suç olgusu üzerinde etkisi olan konulardan biri ise sosyo-kültürel yapıdır. Sosyo-kültürel yapı, suçun nitelik ve nicelik görünümünü hakkında bilgi vermektedir. Bu araştırmada Karadeniz Bölgesinde suç olgusu adı altında, suçun tanımı, suç teorileri ve suç perspektifinin nedenlerinin neler olduğu sosyolojik bir boyutla ele alınmıştır. Araştırma konusuna göre çeşitli tipte suç olgusu üzerine araştırmalar yapılmaktadır. Araştırmada Karadeniz Bölgesinin bulunduğu coğrafi konumu, toplumsal yapısı ve bireylerin suç işleme kapasiteleri gibi konular araştırma konusu olarak irdelenmiştir. Suç faktörünün bölgeler arası dağılımına baktığımız da suç türlerinde farklılıkların olduğu gözlemlenmektedir. Suç ve sapma olgusu sadece hukuki bir sorun değil; psikolojik, sosyolojik, sosyo-ekonomik nedenlerle ilişkili bir toplumsal olgudur. Suçlu olarak nitelendirdiğimiz birey ya da çocuk doğuştan suçlu olarak gelmez bireyin içinde yaşadığı çevresi ve içinde bulunduğu ailesi bireyin suç işlemesine sebep olabilir. Karadeniz bölgesi, Türkiye’de suç oranı açısından düşük olarak bilinmektedir. Bu bağlamda çalışma, damgalama, sapma ve suç olguları arasındaki ilişkiyi Karadeniz Bölgesi örneği üzerinden sosyolojik ekseninde analiz etmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Suç, sapma, toplumsal yapı, sosyo-kültürel yapı, Karadeniz Bölgesi.

DOĞU KARADENİZ'DE YEREL YAŞAM KÜLTÜRÜ VE MEKÂNSAL ETKİLERİ: LAZ KÜLTÜRÜ VE YERLEŞİMLERİ

Merve SAATÇI

Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Anabilim Dalı

Doktora Öğrencisi

ÖZET

Yapılı çevrenin biçimlenmesinde; iklim, malzeme, topografya gibi fiziksel faktörlerin yanında, toplumun davranış ve alışkanlıkları, gelenek ve görenekleri gibi değerleri içine alan kültürel faktörlerin etkisi de önemli bir rol oynamaktadır. İnsanların kültürel deneyimlerine bağlı olarak ortaya çıkan farklı algılama, kavrama ve davranışsal özellikler, farklı gereksinimleri de beraberinde getirerek çevre düzenlemesine yansımakta, kültürün hem çevreyi etkilemesi hem de çevreden etkilenmesi ile kültür, insan ve çevre arasında karşılıklı bir ilişki ve etkileşim oluşmaktadır. Bu etkileşimin mekâna yansımaları sonucunda da farklı örüntülere sahip mekânsal biçimlenmeler ortaya çıkmaktadır.

Kültür, insan ve çevre arasındaki etkileşimin en belirgin şekilde mekâna yansıdığı yerleşimler; yıllar boyunca deneyimlenmiş ve yöre halkı tarafından kabul görmüş tekniklerle ve mekânsal organizasyonlarla biçimlenen yöreye özgü yerel konutların bir arada bulunduğu yerel yerleşimlerdir. Dolayısıyla yerel konutlar sadece bir ailenin ya da belli bir grubun değil, o yörede yaşayan bütün insanların ortak yaşama biçimini, hayata bakış açısını kısacası kültürünü yansıtmaktadır. Bulduğu çevre ile bağı güçlü olan, yörede bulunan malzemeler kullanılarak inşa edilen ve kullanıcısının ihtiyaçlarını gözetilen yerel konutlar bu bağlamda yerel yaşam kültürünün en önemli taşıyıcılarından biridir.

Bu çalışmada; yerel yaşam kültürünün, yöreye özgü mekânların biçimlenmesinde yarattığı önemli etkiyi vurgulamak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda; Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Rize ilinin Fındıklı ilçesine bağlı, Laz kültürüne özgü yerel konutların yer aldığı köy yerleşimleri çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Literatür araştırması, yörede yapılan gözlem ve yöre halkı ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler ışığında yerleşimler; tarih, yaşam biçimi, araziye yerleşim özellikleri, plan tipleri, mekân çeşitleri ve işlevleri, malzeme ve yapım teknikleri bağlamında araştırılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular bir araya getirilerek ortaya çıkan sonuçlar tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Kültür, Yerel Mimari, Doğu Karadeniz Bölgesi, Laz Kültürü.

KARADENİZ'LE İLGİLİ DİZİLERDE KADINLARIN TEMSİLİ

Dr. İrfan ARIK

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Yabancı Diller Yüksekokulu Öğr. Üyesi

ÖZET

Diziler televizyon programlarının en çok izlenen yapımları arasındadır. Türkiye’de de diziler en çok tercih edilen televizyon programlarının başında yer almaktadır. 2000’li yıllarla birlikte dizi ithal eden bir ülke konumundan farklı coğrafyalardaki birçok ülkeye dizi ihraç eden bir ülke konumuna gelen Türkiye’de diziler pek çok araştırmaya konu olmuştur. Genellikle belli konular ve temalar etrafında olduğu gözlemlenen Türkiye yapımı dizilerde sıkça tercih edilen konulardan biri de Karadeniz’dir. Karadeniz hem doğal güzellikleri hem de yöre insanının mizacı ve kullandığı dil bakımından diğer bölgelerde yaşayanlar tarafından ilgi duyulan bir bölgedir. Bu nedenle Karadeniz bölgesinde çekilen ya da o bölge insanını konu alan diziler beğeniyle izlenen diziler arasında yer almaktadır. ‘Gülbeyaz’, ‘Fırtına’, ‘Sen Anlat Karadeniz’, ‘Ters Yön’ ve ‘Kuzey Yıldızı İlk Aşk’ adlı diziler söz konusu bu diziler arasındadır.

Karadeniz dizilerinde kadınların nasıl temsil edildiği sorunsalı ise çalışmanın problemini oluşturmaktadır. Bu nedenle çalışmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılarak seçilen ve konusu Karadeniz’de geçen ‘Gülbeyaz’, ‘Fırtına’, ‘Sen Anlat Karadeniz’, ‘Ters Yön’ ve ‘Kuzey Yıldızı İlk Aşk’ olmak üzere beş dizi kullanılmıştır. ‘Ters Yön’ adlı dizi son yıllarda popülerlik kazanan internet dizilerine bir örnek olması için seçilmiştir. Örneklem seçilirken 2000’li yıllardan günümüze kadar geçen sürede yayınlanan farklı diziler tercih edilerek hem süreçte kadınların temsilinde bir farklılaşma olup olmadığı hem de farklı türdeki diziler arasında kadınların temsili bakımından ilişkinin mercek alınması amaçlanmıştır. Çalışmada bu dizilerde yer alan kadın karakterler belli kategorilere göre sınıflandırılarak Kategorisel Analiz tekniği uygulanmış ve kadın karakterlerin belirlenen kategorilere göre analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karadeniz, Televizyon Dizileri, Kadınların Temsili